The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. ĶEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.

WEDNESDAY, JANUARY 30, 1963.

LATVIJA
AMERIKĀ

9. n-rs. TREŠDIEN, 1963. GADA 30. JANVĀRĪ 13. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001.
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

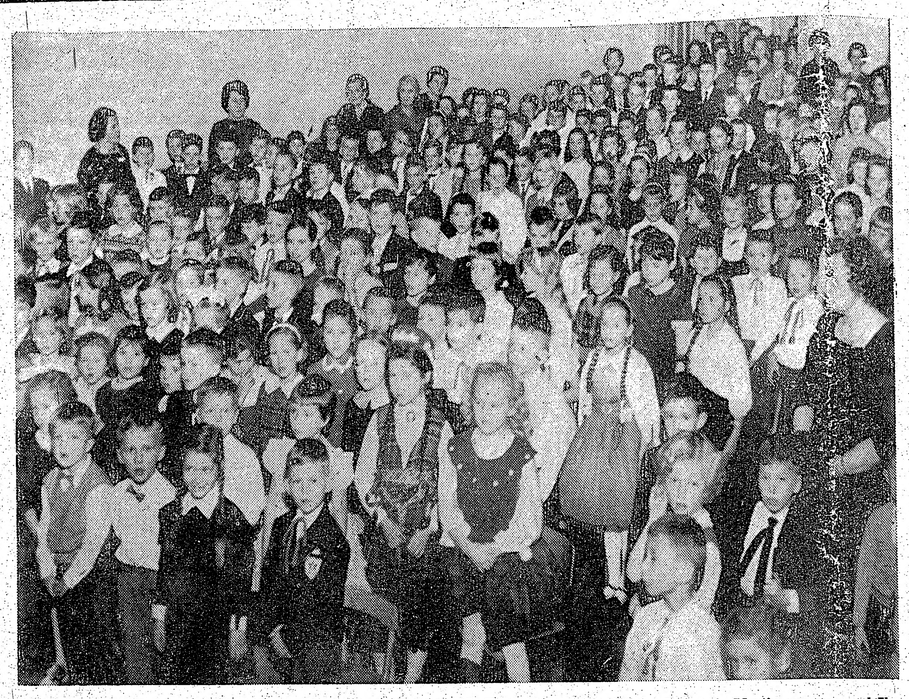

Draudzīgais aicinājums kalpo mūsu bērnu augšanai latviskumā. Toronto latviešu skolas pārzine A. Martinsone savu audzēkņu vidū. Foto JAK

LIETAS, PAR KŌ AUSTRUMBERLĪNĒ NERUNĀ

PAD. SAVIENĪBA PIEGĀDĀ NEIZMANTOJAMU KOKSU. RUMĀNIJA PĀRDOD UZTICĒTOS PATENTUS, BET POLIJA NEATKLĀJ SAIMNIEKOŠANAS PAŅĒMIENUS

Austrumberlīnē SED sestā kongresa laikā ieradās daudz brīvās pasaules žurnālistu. Partijas kongresā tiem bija atļauts piedalīties tikai atklāšanas, Ulbrichta un Chruščeva runas laikā, pēc tam tos no kongresa izraidīja un tie, satikdamies ar austrumberlīniešiem, uzzināja tautas noskaņojumu. Šie mazie cilvēki uz ielas, krogos un kafejnīcās žurnālistiem pateica to, par ko kongresā lielie biedri nerunāja. Arī partijas delegāti, kuri ir uzticamāki par uzticamākiem nejaušās sarunās žurnālistiem atklāja to, par ko kongresā nerunāja.

Lielā Hamburgas laikraksta Die Welt Maskavas korespondents Heincs Šēve atstāsta sarunu ar partijas delegātu no Saksijas, ar ko saticies kādā kafejnīcā.

„Mūsu saimniecībā vajag daudz ko pārgrozīt," atzinies žurnālistiem Saksijas delegāts. „Mēs ievedām no Pad. Savienības 3 milj. tonnu antracītkoksa. Kad vagoni no Krievijas sāka pienākt, mēs ieraudzījām, ka koksa gabaliņi par sīkiem mūsu augstajām krāsnīm. Tie bira cauri restēm. Bez tam padomju antracīts mūsu krāsnīm par karstu, to iekārta šādu karstumu neiztur. 3 miljoni tonnu antracītkoksa — tas mums maksāja naudas gubu, bet mēs to nevaram lietot." Bez šīm Saksijas partijas biedram arī citas rūpes. „Mēs Pad. Savienībā iepirkām lielus daudzumus dzelzs rūdas. Bet tā satur neparasti daudz arsēna un arī to mēs nevaram izmantot. Tāpēc mēs pieliekam vislielākās pūles kā atrast paņēmienu, kā arsēnu no rūdas lētā veidā atbrīvot."

Arī ar draugiem, pārējām sociālistiskajām valstīm, Saksijas biedrs nav apmierināts. „Kur darīšana ar naudu, tur draudzība drīz izbeidzas. Mēs, DDR, sākumā bijām par daudz naīvi un vaļsirdīgi. Piem., mēs saviem poļu un rumāņu draugiem nodevām vairākus patentus un rūpniecības noslēpumus. Mūsu draugi ar šiem noslēpumiem neapgājās tik rūpīgi un uzmanīgi, jo daži patenti drīz tiks nodoti tālāk starptautiskai izmantošanai.' Saksijas biedrs vilies arī rumāņos. Viņš griežējis iegūt informāciju par eļļas iegūšanu no rūdas, bet par šo interesanto lietu nekādu informāciju neieguvis. Saksis sarūgtināts arī par poļiem. Kādās diskusijās ar poļu lauksaimniecības vadītājiem pavisam konkrēti viņi esot prasījuši kādu iespaidu esot strādniekiem agrārsistēmas pārkārtošanā. Poļi atbildējuši, ka strādnieki Polijā lauksaimniecības pārkārtošanā esot maznozīmīgi.

Kā jau uzticamiem Chruščeva un Pad. Savienības vasaļiem, Austrumvācijas biedriem jāpagriež mugura ķiniešiem. To atzīst arī Saksijas biedrs.

„Ar ķiniešiem mums vairs nav nekādu saimniecisku sakaru. Mēs Ķīnā uzcēlām divas tērauda rūpnīcas. Ķīnieši jāva tām sarūsēt un nikuļot. Tagad fabrikas hallēs aug zāle." Arī par pašu rūpniecību vaļsirdīgajam saksim ir daudz kas sakāms un viņš neveiksmes neslēpj rietumu puses žurnālistam.

„Ar jaunuzbūvi mēs piedzīvojām traku neveiksmi. Inspekcijās atklājām, ka vērtīgas mašīnas noliktavās sarūs un iet bojā. Cilvēkiem intereses trūkums reizēm ir briesmīgs. Mēs gan darām visu, lai atsevišķu strādnieku intereses paceltu, bet arī prēmiju sistēmai ir savas ēnas puses. Tās viegli pāraug pāri mērķiem un tad biedri vēlās, lai par katru nieku maksā prēmijas."

Saksa skepsei — tomēr — ekonomisms un viņš žurnālistam apgalvoja, ka rudens krizes laiks pāri, kad katram izsniedz gaļas tikai 450 gr nedēļā. Tagad gaļas deva esot palielināta uz 750 gr nedēļā. Arī putekļu sūcējus varot dabūt, pirms četriem gadiem tādu nemaz nebijis. Netrūkstot veļas, kaut tā krietni sadārdzinājusies.

Droši vien SED delegāts no Saksijas partijas kongresā tik vaļsirdīgi nevarēja runāt par visiem trūkumiem kā ar Rietumvācijas žurnālistu kafejnīcā pie galda.

Prezidents Kenedijs prasa Rietumu vienotību

VAŠINGTONA NEAPMIERINĀTA AR PARĪZES POLITIKU. ADENAUERS ATBALSTA ANGLIJAS IESTĀŠANOS EIROPAS KOPĪGĀ TIRGŪ. PADOMJU BRUŅOŠANĀS KUBĀ UZTRAUC SAV. VALSTU SENĀTORUS. INDIJAS UN KOMUNISTU ĶĪNAS DOMSTARPĪBAS TURPINĀS.

Ar savu patvaļīgo politiku, jo kritizēja de Golla politiku — sasaviešķi noraidams Anglijas iestāšanos Eiropas kopīgā tirgus saimē, Francijas prezidents de Golls iekļuvis gandrīz visu savu sabiedroto Melnā grāmatā. Ar viņa rīcību tirgus jautājumā neapmierināts pat Rietumvācijas kanclers Ādenauers, ilggadīgs prezidenta personīgs draugs un atbalstītājs.

Kamēr Eiropā Anglijas iestāšanos kopīgā tirgū mudina visi pašreizējie dalībnieki — Rietumvācija, Italija, Beļģija, Holande un Luksemburga, Ziemeļamerikas kontinentā ministru prezidentu Mekmillenu atbalsta prezidents Kenedijs.

Savā pēdējā preses konferencē Vašingtonā prezidents atkārtoja savu labvēlīgo nostāju Anglijas iestāšanās jautājumā, bet tajā pašā laikā asi kritizēja de Golla politiku. Kenedijs uzskata, ka de Golla politika apdraud Rietumu vienotību, kas ir pamats Rietumu spēkam.

Vašingtonas politiķi prezidenta Kenedija preses konferenci uzskata par tiešu atbildi prezidentam de Gollam. Pēdējais savā pēdējā preses konferencē deklarēja, ka, pirmkārt, Anglija nav piemērota uzņemšanai Eiropas kopīgā tirgus saimē un, otrkārt, ka Francijai nav akceptējams amerikāņu Polaris raķešu piedāvājums Ziemeļatlantijas bruņoto spēku apgādei ar atomieročiem.

Atbildot uz žurnālistu jautājumiem, prezidents Kenedijs uzsvēra Rietumeiropas un Ziemeļamerikas vienotības nepieciešamību kā saimnieciski, tā militāri. Pēc Sav. Valstu prezidenta domām de Golla izolētas Rietumeiropas plānam draud katastrofāli rezultāti. Pret komūnisma ekspansiju brīvā pasaule var cerēt pastāvēt vienīgi ar savstarpēju vienotību visās vietās un lietās.

Preses konferences laikā prezidents Kenedijs pieskārās pēdējā laikā bieži dzirdētam un pārcilātam jautājumam par neatkarīgu Francijas atomarsenālu. Francijas aizsardzības ministrs tādu apsolījis jau līdz šī gada beigām. Sav. Valstu prezidents aizrādīja, ka, kamēr katrai valstij var būt neapstrīdama vēlēšanās ražot pašai savus atomieročus, Francijai gadījumā noteikti jāapstrīd de Golla oficiālais iemesls šādam pasākumam. Un proti, ka nevar paļauties uz Sav. Valstu solījumiem vajadzības gadījumā aizstāvēt Rietumeiropu visiem iespējamiem līdzekļiem.

VAI DRAUD JAUNA KUBAS KRIZE?

Par to, kas šodien īsti notiek Kubā, īstas skaidrības nav pat vislabāk informētām amerikāņu aprindām. Sav. Valstu valdība ar prezidentu Kenediju priekšgalā uzsver, ka jaunu ofensīvu ieroču pievešana nenotiek. Ja bruņošanās tiek turpināta, tad vienīgi salas aizsardzības virzienā. No prezidenta sacītā var secināt, ka Kubā vēl vienmēr atrodas 16.000—17.000 krievu — apmēram pieci tūkstoši vairāk nekā līdz šim amerikāņu presē minētais skaits. Daļa krievu apkalpo pretgaisa aizsardzības raķešbazes, daļa nodarbojas ar Kubas armijas apmācīšanu un padomju sniegšanu dažādos tehniskos jautājumos.

Zināmu skaitu amerikāņu senātoru, kā republikāņus, tā demokratus, valdības paskaidrojumi tomēr neapmierina. Senāta gatavības apakškomiteja jau visstuvākā nākotnē uzsāks plašu un sīku Kubas jautājuma izmeklēšanu.

Neapmierināto senātoru kontingentu vada demokrati Stenis un Saimingtons un republikānis Aikens. Pēdējie paskaidro, ka pēc viņu saņemtām ziņām bruņošanās Kubā tiek turpināta ļoti straujā tempā, ka Kuba jau tagad uzskatāma par otro militārī spēcīgāko nāciju Amerikas Valstu organizācijas interešu sfairā un ka Sav. Valstu drošība neapšaubāmi apdraudēta.

Senātam tuvu stāvošas aprindas paskaidro, ka gatavības apakškomitejas izmeklēšana var novest pie jaunas Kubas krīzes. Apakškomitejas priekšsēdis demokratu senātors Morss gan pilnīgi pārliecināts par prezidenta Kenedija ziņojuma pareizību, bet izmeklēšanas uzsākšanu viņš apturēt nevar.

KAD DRAUGI ŠĶĒLAS

Francijas prezidenta ģen. de Golla naidīgās nostājas rezultātā pret Anglijas uzņemšanu Eiropas kopīgā tirgū, Rietumvācijas kanclers sasauca ārkārtēju ministru kabineta sēdi, valdībai vienbalsīgi nolemjot arī nākotnē stāvēt Anglijas pusē. Kanclera Ādenauera un prezidenta de Golla starpā Eiropas kopīgais tirgus un Anglijas uzņemšanas problēma izsaukuši nopietnāko saraušanos ilgo draudzības gadu laikā.

Kanclers Ādenauers uzsvēra, ka Anglijas uzņemšana Eiropas kopīgā tirgū nepieciešama kā militāru, tā politisku un saimniecisku apsvērumu dēļ.

Pagājušā nedēļā Francija prasīja pārtraukt Briseles konferenci, kurā tiek izlemta Anglijas tirgus nākotne. Bet tagad franči gan mazliet piekāpušies. Lai nenotiktu galīgs lūzums Briseles sarunās, franči ieteikuši tās pārtraukt tikai uz zināmu laiku — kamēr tiek izstrādāts līdzšinējo sarunu savilkums un noskaidrojas, kādas problēmas vēl atlikušas; tāpat konferences vadībai tiktu uzdots noskaidrot, kādu iespaidu Anglijas uzņemšana raditu citās Eiropas kopīgā [illegible] iespaidu radītu vispārēja tirgus nāciju [illegible] palielināšana (esp. pašreizējā skaita dubultošana.

INDIJAS UN KOMŪNISTU ĶĪNAS SARUNAS VĒL TĀLU

Ministru prezidents Nēru savviem parlamenta deputātiem pagājušā nedēļā uzsvēra, ka sarunas ar Pekingu var sākties tikai tad, ja Maocetungs akceptē sešu Āzijas un Afrikas nāciju Kolombo konferences priekšlikumus. Tie, starp citu, paredz, ka abu valstu — Indijas un komūnistu Ķīnas starpā jāatjauno robežas, kādas pastāvēja līdz 1962. gada 8. septembrim. Sekojošā ofensīvā ķiniešu spēki oktobra mēnesī pārgāja Makmahona līniju Indijas ziemeļrietumos. Nēru uzsver, ka komūnistu Ķīna, ārēji izlikdamās, ka Kolombo priekšlikumus akceptē, patiesībā tos iztulko pēc sava prāta. Tā, ko Nēru uzskata par ārkārtīgi svarīgu punktu, komūnistu Ķīna riju pret [illegible] nepiekrīt abu valstu pārstāvju nostiem, vārdā saucot tādus nenostiem komūnisma kritiķus kā Chruščevu un Ulbrichtu.

Pekingas prese uztraucas, ka Ķīnas komūnisma kritizēšana Eiropas komūnistu partiju kongresos kļūst ar katru dienu lauknāka, apvainojumi asāki un rupjāki.

Nedējas nogalē ķiniešu lasītājiem pirmo reizi tika sīkumos izklāstīts, kā viņu pārstāvis prasti izsvilpts Austrumvācijas komūnistu partijas kongresā — noziegums, ko vēl nopietnāku padara fakts, ka bijis izplānots jau iepriekš.

Pekinga uztraucas, ka nepār trauktie uzbrukumi Ķīnas komūnismam apdraud visas pasaules komūnistu kopību.

Kādā gaŗākā ievadrakstā Pekingas tautas laikraksts sniedz sīkus datus par komūnistu šķelšanās sākumu. Tas noticis Pad. Savienības komūnistu partijas kongresa laikā Maskavā 1961. gadā, Chruščevam vēršoties pret Albāniju. Vēl 1958. gadā Chruščevs kā Austrumvācijas, tā Bulgārijas komūnistu partiju kongresu laikā aktīvi atbalstījis Pekingas politiku un nosodījis Dienvidslavijas revizionismu. Kopš tā laika Tito savu nostāju nebūt nav mainījis, bet tagad

(Noslēgums 8. lpp.)

Domstarpības izlīdzinātas

Toronto Latviešu kreditsabiedrības valdes priekšsēdis A. Rāviņš un bijušais kreditsabiedrības pārvaldnieks R. Preisbergs pagājušā piektdienā satikās, lai tiešās sarunās panāktu nokārtojumu dažos principiālos jautājumos, kas radās pagājušā gadā pēc personāla pārmaiņām kreditsabiedrības birojā.

Apspriede, kas noritēja labas sadarbības gribas zīmē, vēl piedalījās arī kreditsabiedrības valdes loceklis J. Bārs un „Latvija Amerikā atb. red. A. Kundrats.

Sarunu noslēgumā kreditsabiedrības valdes priekšsēdis no savas puses un bij. pārvaldnieks R. Preisbergs no otras puses parakstīja sekojošu vienošanos:

„Latviešu kreditsabiedrības valdes priekšsēdis A. Rāviņš un R. Preisbergs panākuši vienošanos par visu domstarpību izlīdzināšanu kreditsabiedrības un bijušā pārvaldnieka R. Preisberga starpā.

A. Rāviņš apstiprina, ka R. Preisbergs ir bijis godīgs savā darbā.

Abas puses apņemas uz priekšu nepielaist nekādu rīcību vārdos vai darbos, kas varētu kaitēt vienas vai otras puses interesēm, godam vai labai slavai."

Toronto latviešu sabiedrība šādas vienošanās īstenošanu apsveiks, jo tā ir apliecinājums labai sadarbībai, par kuŗas trūkumu varētu priecāties tikai tie, kam rūp mūsu spēku sašķelšana.

Preses balli Toronto ievadīja ar tradicionālo polonēzi. Uzņēmumā no kreisās: J. Niedras kundze, DV KV priekšsēdis R. Epneris, dzejniece V. Toma, LNAK priekšsēdis J. Niedra, preses kopas priekšniece B. Senkēviča, rakstnieks T. Zeltiņš, rakstniece I. Gubiņa un polonēzes vadītājs N. Švānebachs. Foto JAK

LATVIJA

AMERIKĀ

9. n-rs. TREŠDIEN, 1963. GADA 30. JANVĀRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājum u daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

KOLCHOZOS PALIELINĀS POSTS

IZSLAUKUMI NAV VAIRS SVARĪGI, GALVENĀ PROBLĒMA LOPU DZĪVĪBAS SAGLABĀŠANA

Stāvoklis okupētās Latvijas laidībām mašīnu glabāšanā. Tā, kolchozos šodien ir ļoti grūts, jo piemēram, Ciņa 9. janvārī rakstā, ka Rēzeknes rajona padomju saimniecībā Draudzība, kur galvenās amatpersonas ir krievi, arkli palikuši tīrumos un iesala reizei šis posts atklājas. Tā, piemērām, 12. janvāra Ciņa norāda, ka visi Bauskas ražošanas pārvaldes saimniecību vaditāji par lopu pārziemošanas apstākļiem esot ļoti skeptiski. Bez lopu zaudējumiem (ar veselu ādu, kā teikts Ciņā, ref.), piem. Codes kolchozs varot tikt cauri tikai tad, ja katru mēnesi no valsts varētu dabūt vismaz 10 tonnas koncentrātu. Bet kas to dos. Ļoti grūti apstākļi arī Iecavas padomju saimniecībai. Kolchozam Sarkanais Strēlnieks lopi saņemot tikai uzturētāju barību un Ciņā norādīts, ka tādā kārtā šis kolchozs ir labākā stāvoklī. Bauskas rajonā varot runāt tikai par lopu dzīvību, izvilkšanu līdz ganībām. Protams, visos kolchozos lopiem jau sen uzturā dod skujas un ar amonjaka ūdeni aplietie salmi ir labākās šķirnes barība.

Taču postu pavairojot vēl tas, ka lopu farmās trūkstot arī ūdens, kā lopu dzirdināšanai, tā kopēju roku un trauku mazgāšanai. Starp citu tā tas esot arī Iecavas padomju saimniecībā, kur Šantleru govju farmā jau sen neesot ne pilītes ūdens.

Par līdzīgu postu Gulbenes rajonā raksta 11. janvāra Ciņā. Tur 1962. gadā izslaukums no govs caurmērā samazinājies par 99 kg, salīdzinot ar 1961. gadu. Decembrī izslaukts uz pusi mazāk nekā gadu iepriekš. Stāvoklis rajonā jāatzīstot par ļoti grūtu. Tagad Gulbenes rajona saimniecības dienā caurmērā izslaucot ap 2 kg piena, teikts Ciņā.

Šie divi rajoni pie tam ievāktās lopbarības ziņā nebija nēdējā vietā. Jēkabpils rajonā stāvoklim jābūt vēl katastrofālākam, jo tur lopbarības krājumi rudenī bija ievērojami mazāki.

Kaut režīms jau pagājušā gadā pasludināja bargus sodus par nolaidīgu mašīnu glabāšanu kolchozos un padomju saimniecībās, tad šoziem stāvoklis tikai nedaudz labāks. Rīgas laikrakstos netrūkst aprakstu par nolaidīgu kolchozu vadītāju un specvadītāju attieksmi pret mašīnu glabāšanu. Kā bija sagaidāms, tad pēc abkārtējas sniegošanas un salšanas sākušies arī rūsēšanas procesi. Tāpat arī Ciņa 9. janvārī rakstā par Rēzeknes rajona padomju saimniecībā Draudzība, kur galvenās amatpersonas ir krievi, arkli palikuši tīrumos un iesalu ir zemē. Kādā priedulāja ielogā zemē iesalis stāvot pilnīgi jauns cukurbiešu kombainis. Šī valsts muiža pagājušo gadu noslēgusi vēl neveiksmīgāk nekā 1961. gadu, kad zaudējumi sasnieguši 135000 rubļu.

Šī ziema arī Latvijā ir auksta un sala dēļ jācieš arī lopiem, jo kā laikraksti ziņo, tad nereti lopu novietnēm izsisti logi, kas gan aizbāzti ar salmiem vai lupatām. Vissliktākais stāvoklis šinī ziņā ir agrāko lauku sētu vecajās kūtis, kur beigtas arī sienas un jumti. Dažos Ciņas rakstos arī aprakstīta lopkopju vienaldzība un kūtrums darbā, kas gan nereti rodoties tādēļ, ka kolchozu vadība nemaz neatbalstot lopkopju darbu. Ja arī okupantu laikraksti raksta par jaužu kaujinieciskumu, par darba sajūsmu un gribu uzcelt komūnismu, tad tie ir tukši propagandas burbuļi, jo Latvijas laukos ļaudis māc tikai ignums par niecīgo izpeļņu un sistēmas bezjēdzību. Tādēļ visi saimniecību sabrukumu vēro ar pilnīgu vienaldzību.

BAIDA ARĪ LATVIEŠU MĀKSLINIEKUS

Kā bija sagaidāms, tad pēc abstrakcionistu, formālistu un dažādu novātorismu apkaņošanas Ciņas izraisīšanās Maskavā, tāda mazākā vilnī atplūda arī Rīgā. Gan Literātūrā un Mākslā, gan citos Latvijas laikrakstos parādās raksti pret modernās mākslas virzieniem. Vairāk gan atreferē krievu mākslinieku — modernistu slānīšanu, mazāk meklē grēkāžus latviešu mākslinieku vidū. Ir fakts, ka latviešu gleznotājiem modernisms, abstrakcionisms nav meklējumu mērķis, kaut sociālo reālismu lād visi, bet to dara tādēļ, ka režīms prasa radīt nemākslu, kurai jākalpo propagandai. Arī latviešu mākslinieki nicina pavēlēto krievu kroņa nemākslu.

KANADA RĪKOJĀS PĀREIZI

ASV komūnistu partijas vaditājs Gass Hols (Guss Hall) pagājušā gadā uzstājās ar runām daudzās ASV universitātēs un kolledžās no austrumu piekrastes līdz rietumu krastam. Apmeklētāju skaits dažā mācības iestādē sniedzās līdz pieci tūkstoši.

Šo panākumu mudināts, Gass Hols šogad nodomājis savā darbības lokā ietvert arī Kanadas mācības iestādes.

Kā pirmo viņš izvēlējies Mc Gill universitāti Montreālā, kur pakalpīgi studenti pasteidzās noorganizēt divas sanāksmes ar viņa uzstāšanos.

Attiecīgā dienā šī gada janvāra vidū pakalpīgie studenti ieradās Montreālas lidlaukā sagaidīt „dārgo" viesi no Ņujorkas. Viss ritēja pēc plāna un grafikas. Vismaz tā likās līdz brīdim, kad pēc izkāpšanas no lidmašīnas Kanadas ierēdņi paziņoja Gasam Holam, ka viņš ir Kanadai nevēlama persona, un tādēļ tūlīt ar nākošo lidmašīnu viņam jādodas atpakaļ uz Ņujorku.

Nelīdzēja Gasa Hola smaidi un paskaidrojums, ka viņš „nodarbojas tikai ar vislabākā veida politiku". Durvis uz Kanadu viņam palika slēgtas.

Studenti, kas bija ieradušies lidlaukā sarkano vadoni sagaidīt, varēja ar viņu aprunāties, kamēr tas gaidījis lidmašīnu atpakaļceļam. Šie studenti nožēlojuši viņu neveiksmi un solījuši šies darīt visu iespējamo, lai drīzi jo drīzi Gasam Holam atvērtos vārti uz Kanadu.

Cerēsim, ka arī nākotnē Kanadas iestādes sapratīs Gasa Hola īstos nolūkus un neatļaus importēt ārzemju komūnistus studentu un jaunatnes kūdīšanai.

Z. T.

MIRIS ANDREJA UPĪŠA DĒLS

Visi Rīgas laikraksti ievieto īsus nekrologus par Andreja Upīša 6. janvārī mirušo dēlu Kārli Upīti, kurš pēdējos gados esot bijis tēva literārais sekretārs. Kārlis Upītis 1941. gadā aizbēga krieviem līdzi un, kā nekrologos teikts, kā latviešu strēlnieku gvards cīnījies frontē, kur arī smagi ievainots. Bija zināms, ka šis bijušais sarkanarmietis visos pēckara gados negausīgi paklāvies alkoholam, pārspējot pat tēvu. Ka viņš okupantu varas hierarchijā zemu vērtēts, pierāda tas, ka nekrologi ir tikai 18 rindiņu gari un tos parakstījusi tikai kāda biedru grupa. K. Upītis nav bijis ne krietns latvietis, un arī ne ievērojams nodevējs, un pat cīnīšanās par Latvijas paklaušanu verdzībai nav bijusi slavināma.

KĀPĒC ČEKA APCIETINĀJA RĪGAS ĶĪMIĶI ZARIŅU

Pad. Savienības vaditāji ir nolēguši visas iespējas, lai iedzīvotāji saskartos ar brīvās pasaules cilvēkiem. Pad. Savienības iedzīvotājs ir kļuvis vergs, pazemīgs kalps un valdošās vergturu šķiras rīkojumu un patvaļīgo ieģību pildītājs. Pad. Savienības vergs nedrīkst klausīties Rietumu brīvās pasaules radio raidījumus, lasīt Rietumos izdotās grāmatas un visās dzīves nozarēs izdotos laikrakstus un žurnālus. Nēviens padomju cilvēks nevar ceļot kā tūrists, kur pats vēlas un grib, lai redzētu un zinātu, kā dzīvo cilvēki citās pasaules malās.

Bet dažiem tomēr laimējas. Kas ir šie laimīgie? Tie ir tie, kuŗus Pad. Savienības vergturi izraudzījuši un piespiduši veikt izlūkošanas, organizēšanas un spiegošanas uzdevumus. Šie laimīgie izcelšanās ziņā ir apmāciti un sagatavoti dažādām Pad. Savienības vajadzībām.

Pagājušās nedēļas Zviedrijas prese bija uztraukusies par Pad. Savienības organā Izvestija ievietoto rakstu, kuŗā bija aprakstīts, kā Amerikas, Anglijas un Zviedrijas attiecīgās iestādes apmācot un sagatavojot cilvēkus, kuŗus kā spiegus iesūtot Pad. Savienībā. Šis raksts nācis no Rīgas čekas korespondenta V. Kalniņa. Tajā aprakstīts, ka Padomju Savienības drošības iestādes čekisti apcietinājuši Rīgas ķīmiķi Edgaru Zariņu. Zariņš apcietinājumā atzinies, ka sadarbojies ar Rietumu spiegiem un uzdevis dažādus cilvēkus, ar kuŗiem tam bijuši sakari. To visu viņš izstāstījis valsirdīgi un savu vainu nožēlo. Čeka ir bijusi žēlīga un nav to tālāk spīdzinājusi, bet palaidusi brīvībā, jo viņš apsolījies kalpot čekai pēc labākās sirdsapziņas, nododot čekas rīcībā savus tuvākos darba biedrus un paziņas. Aprakstītie cilvēki, ar kuŗiem Zariņš saticies, ir čekas izdomāta leģenda.

Kas ir Rīgas ķīmiķis Edgars Zariņš un kā viņš tik nelaimīgi iekritis čekas nagos?

Tas viss notika tāpat kā ar mani un daudziem, daudziem citiem cilvēkiem, kuŗi tagad velk smago verdzības jūgu. Tas sākās ar aicinājumu pie telefona. Saruna divatā ar kādu nepazīstamu cilvēku, sēdēšanu uz soliņa parkā, vai nejaušu sastapšanos tuksa vilciena vagonā, vai arī kādā citā līdzīgā nejaušā gadījumā. Tā nebija apcietināšana, bet ieknišana čekas nagos. Zariņš parakstīja papīru, ka viņš sniegs ziņas par Latvijas valsts universitātes mācību spēkiem un uzmanīs arī studentus, kuŗi kopā ar viņu apmeklēs lekcijas un praktiskos darbus. Tas viss sākās pirms gadiem, kad Edgars Zariņš bija tikai universitātes ķīmijas fakultātes students. Šā kumā tie bija tikai sīki uzdevumi, kuŗus viņam vajadzēja veikt.

KĀ PADARA RĀMUS NEPAKLAUSĪGOS

Mācības Zariņam veicās labi, bet ķīmijas praktiskos darbos viņš uzrādīja teicamas sekmes, to ievēroja mācības spēki un jau studiju laikā viņš kļuva par laborantu organiskās ķīmijas katedrā un varēja ar interesi nodoties ķīmijas studijām.

Zinātņu akadēmijas īstenais loceklis prof. Arv. Kalniņš, vecākais zinātniskais līdzstrādnieks S. Hillers un Rīgas farmaceitiskās rūpnīcas direktors G. Semeņuks 1951. g. saņēma Staļina prēmiju par jaunas metodes ieviešanu ārstniecības preparāta PASK ražošanā. Pie šī ārstniecības preparāta jaunā procesa izstrādāšanas universitātes organiskās ķīmijas laborātorijās strādāja arī ķīmiķis Edgars Zariņš. Tur viņš parādīja labu atjautību un izdomu ķīmiskās analizēs. Par to arī viņam tika pasniegtas atbiras no Staļina prēmijas. Pēc universitātes beigšanas Zariņu piesaistīja par mācības spēku ķīmijas katedrā.

Rīgu 1956. gada vasarā aplidoja ziņa, ka mākslinieki Zviedris, ķīmiķis Zariņš un daži citi došoties ar jachtu uz Zviedriju gleznot un filmēt Zviedrijas šķēras. Daudzi citi mākslinieki un tūristi ar skaudību nopriecājās par šādu retu, interesantu un izdevīgu gadījumu, bet šī laime smaidīja tikai dažiem, kuŗi ar paša gribu un čekas vēlēšanos varēja to izbaudīt. Jau šī brauciena sākumā Rīgā daži zināja stāstīt, ka šī jachta dodoties čekas uzdevumā, lai fotografētu un filmētu Zviedrijas krastu nocietinājumu vietas. Šo grupu pavadīja kāds čekas vīrs Plēsums. Rīgā toreiz šis gadījums bija liela sensācija un daudzi lauzija galvas, kā šāds brauciens iespējams.

Šai laikā strādāju Rīgas kinostudijā. Kādā dienā Zariņš ar otru brauciena dalībnieku ierādās filmu uzņemšanas paviljonā Skolas ielā 2. Zariņš „nejaušī" sastapa mani un stāstīja par šo braucienu. Viņš jautāja, vai es varu viņam aizdot 16 mm šaurfilmu uzņemšanas aparātu. Teicu, ka man tāda vairs nav, jo esmu to pārdevis. Viņš izteica ar humoru, ka varot pasveicināt manus paziņas. Bet man tādu Zviedrijā tai laikā nebija. Par šo sarunu ar Zariņu ziņoju čekai, jo pēc tās norādījumiem vajadzēja ziņot un uzrakstīt arī katru sadzirdētu baumu, jo, kā viņi teica, — nav dūmu bez uguns.

Čeka 1958. gadā uzdeva man ievākt ziņas par kādu Latvijas universitātes ķīmijas fakultātes laborantu vai asistentu, nenosaucot viņu vārdā, un laboratoriju, kur viņš strādā. Kad biju vairākas reizes apmeklējis šīs laboratorijas un aplinkus jautājumiem prasījis pēc kāda paziņas, kuŗu nedaudz pazinu, bet nesastapu, tad ziņoju, ka šo uzdevumu nevaru veikt. Tad čekas darbinieks Talinovs, kuŗš šo uzdevumu bija devis, pateica arī šī darbinieka vārdu un uzvārdu, un tas bija Edgars Zariņš. Talinovs pateica arī, uz ko griezt vērību, sarunājoties ar Zariņu.

No Pad. Savienības 1958. g. rudenī izbrauca kāda zinātnieku un augstskolu mācības spēkiem grupa uz Franciju. Šai braucienā piedalījās arī Rīgas universitātes mechanikas fakultātes vecākais lektors A. Dumpis.

Viņš kādā izdevīgā gadījumā bija pārgājis robežu un Šveices territorijā lūdzis patvēruma tiesības. Tās arī viņam tika dotas un viņš, kļuva Pad. Savienības nodevējs. Čeka domāja, ka par Dumpja palikšanu zina arī Zariņš un viņiem ir kādi kopīgi nodomi. Man vajadzēja ar Zariņu runāt tā, lai nejauši saruna nonāktu pie Dumpja bēgšanas, un, ja Zariņš tikai pieminētu Dumpja vārdu, tas būtu pietiekams iemesls, lai Zariņu apcietinātu. Mēs runājām par krāsu fotografiju un šo krāsu materiālu apstrādāšanu. Man neizdevās no viņa par Dumpi dzirdēt nevienu vārdu, jo viņi nebija bijuši pat personīgi pazīstami. Čeka meklēja iemeslus Zariņa apcietināšanai, jo viņš nebija labi veicis kādus citus agrāk viņam uzticētos uzdevumus.

LATVIEŠI AR KRIEVIEM SAJAUKTIES NEVĒLAS

Laikraksts Padomju Jaunatne plašā rakstā iztirzā kādu okupantiem nepatīkamu problēmu. Latviešu jauneklis, jelgavnieks Jānis Grīnfelds iesaukts sarkanarmijā un, kā parasts, nosūtīts uz t. s. Piejūras apgabalu resp. Tālajiem austrumiem. Tur viņš dienesta laikā apprecējis krievieti Dašu, lai, kā P.J. saka, sev sagādātu vairāk ērtību, nekā pārējiem. Bet atvaļināts viņš Dašu uz Latviju vis nevedis, bet meloļot pat uzdevies par neprecētu. Taču Daša ar jau piedzimušu bērnu devusies uz Jelgavu. J. Grīnfelds tomēr katēgoriski atsakoties ar viņu kopā dzīvot. P. J. rakstone, kāda B. Janušēvska norāda, ka viņš jau neesot vienīgais, kas tā rīkojoties, kādēļ sabiedrībai vajagot būt pret tiem neiecietīgākai.

Lūk, krievu vara kaŗadienestā nelikumīgi iesauktos okupētās Latvijas jaunekļus nosūta uz tālāko Sibirijas stūri un viņu apprecēšanos ar krievietēm veicina. Taču šie jaunekļi saprot, ka dzīve ir sagandēta un tādēļ no šīm Dašām raisās vaļā. Jā, režīms to uzskata par savu problēmu. Arī šiem jaunekļiem tā ir problēma, jo tie ar krieviem sajaukties nevēlas.

Valsts drošības komitejas čekisti 1962. g. tomēr apcietināja Rīgas ķīmiķi Edgaru Zariņu, un ar savām terrorizēšanas metodēm to apstrādāja tā, ka tam vajadzēja sēdēt ar rokās saņemtu galvu un teikt: „Es gan nebiju domājis, ka viss tā beigsies." Tā apraksta Zariņu apcietinājumā Izvestija.

Zariņš bija padarīts mīkstāks un paklausīgāks nākošo uzdevumu veikšanai. Čeka nebija žēliga, tikai pārtrauca spīdzināšanu un atļāva Zariņam vēl vergot savu dzīvi tālāk. Čeka zina, ka Zariņš nekur neizbēgs, jo viņam ir ģimene ar vairākiem maziem bērniem. Bez tam, kā ķīmiķis viņš atradīs kādu organisku savienojumu, ar kuŗu varēs atkal nobendēt kādu garīdznieku, kā archibīskapu Strodu Rīgā, vai kādu citu nevēlamu personu.

Šis Izvestijas raksts ļoti labi parāda un atsedz čekas terroru krievu okupētajā Latvijā. Čeka nav kļuvusi humānāka, tā ir tāda pati kā Staļina laikā, ar visām tām pašām pat vēl rafinētākām spīdzināšanas metodēm.

Jānis Mazulāns

VINDSORAS HERCOGS ATSAUC

Kā jau varēja paredzēt, Vindsoras hercogs atsaucis britu avizēs publicētās ziņas par viņa plānoto tuvinātiés Vācijai pirms 2. pasaules kaŗa, aizrādot arī uz galveno avotu, no kuŗa šīs ziņas nākušas sakarā ar publicētiem apgalvojumiem, ka viņš vēlējies vairāk iejaukties Britanijas politikā un veidot to saskaņā ar saviem personiskiem ieskatiem. Vindsoras hercogs aizrādījis: „Es biju ļoti ilgu laiku Velsas princis (t. i. kroņprincis) un visš šinī laikā tiku gatavots savam valdnieka uzdevumam saskaņā ar britu parlamentārisma tradīcijām. Es labi pazīstu britu konstitūciju un robežas, kuŗas tā nosprauž Britanijas karalim."

A. A.

PĀRSŪTĀM NAUDU

LATVIJU

US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.

Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.

Pārējām summām 10 %.

Sūtījumi apdrošināti.

Saņemšana 14—21 dienu laikā.

DV SAINĪŠU NODAĻA,

123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.
CANADA.

Politika un rakstni

Latvijas brīvvalsts politikis un rakstnieks Fēlikss Cielēns š. g. 7. februārī atskatīsies uz savas dzīves 75 gadiem, kas bijuši veltīti politiskam darbam, žurnālistikai un arī daiļamatniecībai, kā arī neatkarīgai domāšanai, kas to dzīves vakarā piespieda atzīt, ka viņam vairs nav pa ceļam ar latviešu sociāldemokrātiem un ar šo kustību vispār, kaut gan tas ar to bija salstījis sava mūža labākós gadus, būdams viens no šīs kustības līderiem Latvijas brīvvalstī. Jau kopš 1910. gada viņš rakstījis kreisā virziena legālos un nelegālos laikrakstos. Pēc atgriešanās 1917. g. no Francijas Krievijā, viņš Pēterburgā dibina Latvijas pašnolemšanās savienību un 1919. gadā ir Latvijas delegācijas loceklis Parīzē, lai cinītos par mūsu valsts neatkarības atzīšanu.

Laikā no 1919. līdz 1933. gadam C. ir sociāldemokratu frakcijas priekšsēdis un visu Latvijas brīvvalsts parlamentu locekļis. C. ir bijis mūsu parlamenta ārlietu komisijas priekšsēdis, ār-

Piektdien, 1. februārī mūsu tautas deju festivālā, kas šogad notiek O'Keefe's cent Priekšnesumu sāk

lietu ministrs u
līdz 1934. gadam
Parīzē, Madridē
sarakstījis 7 lu
okupācijas laik
vēni," kā arī
rakstura brošū
Kopš 1944.
holmā un pēc
raksta savas d
ņu pirmais sēju
gājušā gadā,
pašlaik sallek
pārdošanā š.

P. ĒR

TRIMI

Ingolštates
sadarbībā ar
rakstnieka Pē
nāšanu rīko
gada dienā
dzives vietā I
pl. 5 p.p. ie
draudzes nam
prāv. Dr. V.
di. Sekos ju

11. turpinājums

To pateikt bija daudz vieglāk nekā iz
bējam, lai aizsniegtos līdz pašam krāsns
dzēja pieliekties tik tuvu klāt durtiņām, k
tā krekla parādījās lieli, tumšāki mitru
Bet Kalniņš par kreklu nebēdāja un str
brīvprātīga talcinieka aizrautību. „Tā. Ta
puses mēs varam izgrābt izdedžus."

Pātarnieks pa tam bija atnesis un nol
mutes paprāvu skārda tvertni. Kad tā bija
karstiem, vēl kūpošiem izdedžiem, viņš u
„Ķeries nu klāt un stiep projām, lai v
nolikt jaunu kannu."

Antiņam tas nebija divreiz jāsaka. Vin
rās pie tvertnes stiprajām metalla osām
steidzies projām kā deviņš, ja varējis p
džiem pilnā kanna bija tik smaga, ka ceļo
virpuļoja zaļi ripuļi.

„Nu, kas ir? Pakaļa par vieglu?" no
nieks.

„Nē, nav vis," mudīgi atbilsta Antiņš J
tiešām nesāktu domāt, ka dibens viņam
stiepa izdedžus uz pagraba gaiteni, kur
vēja citas — atkritumu tvertnes. Laimig
otra kanna jau šķita stipri smagāka, tik s

Arturs Voitkus

ZĪMES SMILTĪS

NOVELE

10. turpinājums

Laimonis stīvi un izsmejoši paklanījās Alža priekšā.

— Labi, Aldi. Es visā pazemībā izlūdzos tavu piedošanu. To taču tu laikam vēlies? Vēlies dzirdēt, lai atvainojos.

— Ko es vēlos, to ne tu, ne cits kāds zina, — Aldis atcirta.

— Man liekas, es zinu: tu vēlies, lai mēs vāktos pie velna, — Laimonis iekaisa.

— Lai tu vāktos pie velna. Tu, — Aldis smīnēja. Viņš bija ieslīdējis dīvainā transā. Nerunāja vairs viņš pats, bet kāds spēks viņā, kas bija stiprāks par ieradumu un gribu.

— Aldi!

Ainas pārsteiguma sauciens Aldi daļēji atmodināja.

— Piedod, Aina. Bet . . . bet reiz tas man bija jāpasaka.

Laimonis strauji nolika glāzi.

— Paldies. Bet man liekas, es neļešu viens. Aina? Esi gatava? Labi!

Pie dārza durvīm piegājis, viņš skaļi sauca nakts tumsā:

— Ārija! Ārija, nāc! Mēs braucam mājās!

Tad viņš satraukts un noskaities iegāja priekšnamā — tur bija novietota viņa cepure un foto aparāts.

Aldis stāvēja kā stāvējis, sīku, nepatikamu smīnu sakniebtajās lūpās, acīm sekodams Laimoņa kustībām, Ainas klātieni šķietami aizmirsis.

Iestājās nepatīkams klusums. To pārtrauca Ainas balss.

— Man žēl, Aldi, ka tā viss beidzās. Es braucu uz šo pilsētu ar lielām cerībām. Es ticēju, ka mūsu kādreizējā draudzība atjaunosies. Mēs četri reiz bijām maza, bet jauka vienība, kuŗā cits citu papildinājām. Kur Laimonis bija par strauju, tur tava apdomība visu izlīdzināja, kur es nezināju ar kādu saimniecisku lietu tikt galā, tur Lidija problēmu jau bija atrisinājusi. Šurpu braucot, cerēju, ka šī draudzība varēs atjaunoties, un ka mūsu dzīve līdz ar to kļūs bagātāka, pilnīgāka.

— Protams! Daudz pilnīgāka! — Aldis ironizēja, bet Aina to nelikās manām.

— Kad mēs taisījāmies pārcelties uz šejieni, es vaicāju Laimonim, ko viņš darīs, ja tu atgādināsi notikušo. — Neko, viņš atbildēja. — Tu nesaskaitīsies un neskriesi projām? es vaicāju. — Nē, viņš atbildēja, — kāpēc lai es to darītu? Aldim taču būtu taisnība. — Ka tu viņu izdzīsi, to viņš nesagaidīja. Viņš sagaidīja cilvēcību un saprašanu!

Aldis neatbildēja, un Aina turpināja:

— Bet tu esi pārvērties, Aldi. Tādu es tevi agrāk nepazinu. Tu esi kļuvis ciets. Agrāk tu prati smieties, ne tikai smīnēt; tu prati piedot, ne tikai nosodīt. Agrāk tu biji cilvēks starp cilvēkiem. Šodien tu ļauj gadiem krāt tam rūgtumam valdīt pār sevi un negribi redzēt preti izstieptu drauga roku. Šodien tu man vairs nepatici.

Laimonis bija atgriezies un dzirdējis Ainas pēdējos vārdus.

— Beidz, Aina. Mēs nenācām lūgties. Mēs nācām pie draugiem un cerējām tādus sastapt. Bet te dzīvo īgnuma piesūcies rupucis. Mums te nav ko darīt.

Durvīs stāvošās Lidiju un Āriju neredzēdams, viņš atkārtoja skaļāk kā pirmo reizi:

— Ārija! Kur tu — — ?

Saukto ieraudzījis, Laimonis apklusa pusvārdā.

Ārija par tēva straujumu bija pārsteigta.

— Es jau nāku. Kāpēc tāda steiga? Mēs ar Paugura kundzi pašreiz jūsmojām par brīnišķigi dzidrajām, dzidrajām un zvaigžņotajām debesīm. Šeit, ziemeļos, tās pavisam citādas kā mūsu pusē.

— Savāc savas mantas. Mēs braucam, — Lelde meitu pārtrauca.

— Kas noticis? Kāpēc jūs tādi — tādi — ?

— Iesim vien, Ārija. Tēvam ar Paugura kungu ir . . . viņiem radās . . . domstarpības, — Aina pārtrauca meitu.

Lidijai bija sajūta, ka kāds milzīgs, baigs, smags, tumšs vilnis, citiem neredzams, pamazām velas viņai pāri. Zemapziņā kaut kas bridināja klusēt, bet lūpas runāja pašas:

— Aina, — nē! Neejiet! To taču visu var noskaidrot. Aldi, vai tiešām tev visu šo veco, apputējušo pagātni vajadzēja uzsildīt no jauna — — kāpēc tu viņus dzen prom?

— Es neviena nedzenu. Bet Laimonis beidzot — beidzot! — sapratis, ka man viņš šķiet nevēlams viesis, — Aldis sievā pat nepaskatījās.

Tad noklaudzēja durvis, un viņš ar Lidiju palika viens. Uz ielas dzirdēja iedarbinām auto motoru.

Pagriezis Lidijai muguru, Aldis piegāja pudelēm apkrautajam galdiņam un salaistīja sev dzērienu. Lidija sekoja vīra kustībām un, redzot viņu ceļam glāzi pie lūpām, nenocietās:

— Kuŗa tā tev šodien jau ir?

— Nezinu. Neesmu skaitījis.

— Tu būtu darījis pareizāki, ja būtu skaitījis. Tagad tu dzērumā izdzīni draugus no mājas.

Izteikusi, Lidija teikto nožēloja, bet bija par vēlu — Aldis jau iekodās neapdomātajā vārdā:

— Tu tā domā? Draugus?

— Desmit gadus esam dzīvojuši šajā Dieva pamestajā stūrītī un cita neesam pazinuši kā darbu, darbu un vēlreiz darbu. Tie pāris latvieši, kas šeit ieradās un atkal aizbrauca — kuŗš prātīgs cilvēks gribētu dzīvot tādā vientulībā? — tev nelikās draudzībai pietiekami labi, bet citur jaunas draudzības tu meklēt nebrauci. Vai Maija būtu apprecējusi Edgaru, ja viņai būtu bijusi iespēja iepazīties arī ar citiem jaunekļiem?

— Kas Edgaram vainas?

— Nekāda. Viņa tēvs kādreiz bija Latvijā departamenta direktors — ar to taču pietiek. Tas rāda, ka viņš no labas ģimenes. Tas, ka Edgars vecākus tikpat kā nav redzējis, ka tāpēc viņu patiesībā uzaudzināja darba dienests, gūsts un vēlāk spekulante Jūle, — tas taču nekas. Galvenais jau labais celms. Pie tā nelāga atvase nemaz nevar uzaugt.

— Es tev prasu vēlreiz: kas Edgaram vainas?

— No tava viedokļa — nekādas. Tu no znota prasīji trīs lietas, un tās arī dabūji: lai viņš būtu latvietis, lai nāktu no labas ģimenes, un lai nebūtu slinks.

— Un ko tu būtu vēlējusies?

— To pašu un vēl kaut ko. Piemēram — lai viņš prastu arī uzvesties. Lai viņš prastu naudu ne tikai pelnīt, bet ar to arī rīkoties. Lai viņam būtu ne tikai zināšanas, bet arī izglītība. Lai viņš mūsu bērnu celtu uz augšu, nevis vilktu uz leju.

— Un tā visa Edgaram trūkst?

— Ja ne visa, tad ļoti daudz. Kaut vai, piemēram, viņa uzvešanās šovakar. Savas sievas vecāku namā viņš pavisam uzkrītoši jau iepazīšanās vakarā mēģina tuvoties mūsu cieminā meitai.

— Tu domā — tādas lietas atliekamas uz vēlāku laiku?

— Nevis atliekams, bet tādas lietas nedara.

— Nedara? Kas tur ļauns? Viņš, acīmredzot, zina, ko var, ko nevar atļauties, — Alža runa bija kļuvusi bīstami mierīga.

Lidiju pēkšņi pārņēma sajūta, kādu droši vien pārdzīvo ļaunu zēnu dzenāts un pagalma stūrī ietiekts, suns, kam kuŗu katru brīdi jāsaņem nāvētājs sitiens.

— Ko tas nozīmē? — viņa jautāja sausā, piesmakušā balsī.

— Ka Edgars prot novērtēt situāciju. Viņš zina, kādā ģimenē ieprecējies.

Aldis bija pienācis sievai cieši klāt. Lidija sēdēja zvilnī un tagad skatījās no lejas augšup vīra ironiskajās, nicīgi - naidīgajās acīs. Viņai nebija ne drosmes, ne spēka pieceltīes.

— Ko tu tā . . . tā skaties manī?

Uz ielas tālumā atskanēja ambulances auto sirēnas kauciens. Pāris reizes iegaudojusies, sirēna apklusa.

Pēc ilga laika, kad jau likās, Aldis jautājuma vai nu nebija dzirdējis, vai nebija sapratis, nāca atbilde. Tieši tāda, kādu Lidija to bija sagaidījusi.

— Skatos, kāda izskatās laulības pārkāpēja, kas pēc desmit gadiem atkal sastapusi savu mīļāko.

(Turpinājums sekos)

Gara KULTŪRAI

Politiķa un rakstnieka 75 gadu jubileja

Latvijas brīvvalsts politiķis un rakstnieks Fēlikss Cielēns š. g. 7. februārī atskatīsies uz savas dzīves 75 gadiem, kas bijuši veltīti politiskam darbam, žurnālistikai un arī daiļamatniecībai, kā arī neatkarīgai domāšanai, kas to dzīves vakarā piespieda atzīt, ka viņam vairs nav pa ceļam ar latviešu sociāldemokrātiem un ar šo kustību vispār, kaut gan tas ar to bija saistījis sava mūža labākos gadus, būdams viens no šīs kustības līderiem Latvijas brīvvalstī. Jau kopš 1910. gada viņš rakstījis kreisā virziena legālos un nelegālos laikrakstos. Pēc atgriešanās 1917. g. no Francijas Krievijā, viņš Pēterburgā, dibina Latvijas pašnolemšanās savienību un 1919. gadā ir Latvijas delegācijas loceklis Parīzē, lai cīnītos par mūsu valsts neatkarības atzīšanu.

Laikā no 1919. līdz 1933. gadam C. ir sociāldemokratu frakcijas priekšsēdis un visu Latvijas brīvvalsts parlamentu loceklis. C. ir bijis mūsu parlamenta ārlietu komisijas priekšsēdis, ārlietu ministrs un laikā no 1933. līdz 1934. gadam Latvijas sūtnis Parīzē, Madridē un Lisabonā. C. sarakstījis 7 lugas un romānu no okupācijas laikiem „Nāves pavēni," kā arī vairākas politiska rakstura brošūras.

Kopš 1944. gada dzīvo Stokholmā un pēdējos gados cītīgi raksta savas dzīves atmiņas, kuru pirmais sējums jau iznāca pagājušā gadā, bet otro sējumu pašlaik saliek un tas parādīsies pārdošanā š. g. pirmajā pusē.

P. ĒRMANI GODINĀS INGOLŠTATĒ

TRIMDAS TAUTAS BALVAS AKCIJA SEKMĪGA

Ingolštates latviešu komiteja, sadarbībā ar LPB Vācijas kopu, rakstnieka Pēteŗa Ērmaņa godināšanu rīko tieši viņa 70. mūža gada dienā — 2. februārī viņa dzīves vietā Ingolštatē. Svinības pl. 5 p.p. ievadīs vācu ev.-lut. draudzes namā Ettingera ielā 45 prāv. Dr. V. Sanders ar svētbrīdi. Sekos jubilāra godināšana, red. J. Grīna referāts un jubilāra darbu skandējumi.

Rakstnieka trimdas tautas balvas akcija, kā norāda LPB CV, sekmīga, ziedojumu sarakstī vairumā ienāk ar labu devumu, kas pierāda, ka jubilāra mūža veikums plaši atbalsojies sabiedrībā un izpelnījies tās cieņu. Arī individuālo ziedotāju skaits ievērojams.

Valentīns Pelēcis.

DZEJNIEKAM PĒTERIM ĒRMANIM

(SEPTIŅDESMITAJAM ŠĪS SAULES GADAM AIZMIRDZOT)

Nu atskaties tālajā ceļā,
pirms septiņdesmit gadskārtām
kur izgāji:
Vai tur vēl nemirdz
kāds debesu skaidrībai līdzīgs
zilums
no pirmajām palazdenītēm?
Vai ausīs nedzirdas, tā kā
cīrulis augstu, tā kā circenīts,
kaut kur tuvu, tuvu,
Tava paša sirds tur vēl dzied!

Daudz kas atnāk un paiet,
pieskaņas salds,
vienaldzīgs, rūgts.
Paliek tikai, kas Tavs —
dziļi ieelpots Tevī,
mūžu ieskatīts acīs,
sadzirdēts, sajusts un mīlēts.

Grūtās bailēs bargs izkaļas Dievs,
bet nekad bez mīlestības
pasaulē neienāk Dzejnieks!
Lai kādā postā māte to dzemdētu,
viņš tomēr pīšļos nojautīs puķi,
un kūpošām krāsmatām pāri
sadzirdēs cīruļus dziedam.

Nu, atskaties mierīgi, Dzejniek,
tāli dziesmotā gājuma zilgmē:
Ar drošām mutēm tur cildenas
sievas,
tur jaunu meiteņu biklums
ar ābeļu ziediem nobirs
Tev pāri,
un vīru pulks—negala liels!
Kurš draugs, kurš pretinieks
sīvs,
to, saulrietam dzirkstot,
nevaicā vairs.

Nekad bez mīlestības un sāpēm
nav pasaulē ienācis Dzejnieks,
un—ja viņš reizi ies projām,
viņš aizies kopā ar tām.

Piektdien, 1. februārī mūsu tautas deju vienība DižDancis piedalās Toronto rīkotā Brīvības festivālā, kas šogad notiek O'Keefe's centrā. Sarīkojums turpināsies arī 2. un 3. februārī. Priekšnesumu sākums ik dienas plkst. 8 vakarā.

◎ Miķelis Mežmalietis Anglijā iepazīstināja angļu klausītājus ar mūsu komponistu darbiem. Šoreiz kopīgā koncertā ar angļu jaunajiem māksliniekiem M. Mežmalietis pag. gada 18. decembrī Maidenhedas pilsētas jaunajā zālē dziedāja latviešu autoru darbus. Par šīm dziesmām un izpildījumu labas atsauksmes Maidenhedas laikrakstā bija sniegusi laikraksta mūzikas kritiķe.

PIEZĪMES PAR ABSTRAKTO GLEZNIECĪBU

Kāda cienījama dāma, pārkāpusi slavenā modernista — gleznotāja Matisa (Matisse) studijas sliekšņi un ieraudzīdama kādu no viņa neseniem darbiem, izsaukusies: „Bet tās sievietes roka taču ir pārāk gara!" „Kundze," atbildējis mākslinieks, „diemžēl, jūs esat kļūdījusies. Tā tur nav sieviete, tā ir tikai glezna."

Šis visnotaļ sīkais pārpratums slēpj sevī atslēgu mītam par abstrakto mākslu, un no jauna atgādina, kā jau par to Denī (Denis) reiz teica, ka glezna nav nekas vairāk kā planimetriska un četrstūraina virsma, apklāta ar krāsām zināmā kārtībā. Tie, kas ar psiholoģijas palīdzību mēģina atrast zināmas formulas, apellējot pie aizapziņas, irracionāliem psihiskiem procesiem, var gan mākslīgā veidā radīt kādu šķietamu mērauklu mākslas darbu izskaidrošanai, bet pretenciozajiem a priori pieliekumiem nevajadzīgi sarežģī izpratni par mākslas darbu formu un krāsu.

Ja psihologi ir pierādījuši, ka koši dzeltens uz melna fona ir iespējami efektīvākais krāsu kontrasts, tas nenozīmē, ka šo divu krāsu grupējums gleznā to padara vērtīgu vai nevērtīgu.

Toreiz, kad sākās pēc-impresionisma atplūdi, Serā (Seurat) cerēja, ka viņa izgudrotais pointilismš (mazi primāro krāsu laukumiņi) dos skatītājam — mākslas baudītājam jaunu, zinātniski pareizu krāsu sakušanu, un šādu gleznu bija jāskatās no neliela attāluma. Taču šīs pārdomātais, zinātniskais plāns netika turpmāk daudz pielietots, un tas pamazām izzuda, jo bija skaidrs, ka tik ieņaugtās robežās ieliktu mākslas darbu nevar tālāk izveidot.

Tiem, kas gleznās meklē dziļumu un telpu, derētu atcerēties Rīda (Read) piezīmi, ka perspektīva, kas izveidojās piecpadsmitajā gadu simtenī, ir tikai pieņemta konvencija; tā ir tikai viens veids, kā attēlot telpu, lai gan arī, sagadīšanās pēc, šādu perspektīvu reģistrē foto kamera.

Šo rindu nolūks ir nojaukt to mākslīgi uzceltō sienu, ko tik labprāt lieto mākslas izskaidrotāji, ērti sadalot gleznieciību visādos „ismos", un lai gan šāda apcirkņos bēršana ir izdevīga, jo tā ir parocīga klasifikācija. taču rezultāti līdz šim ir bijuši tikai ārēji formāli un atbilduši vēstures metodēm.

Tā saukto „abstrakto mākslu" apskatot, rodas visas tās pašas grūtības, kādas rodas kritiķim, kas katrā gleznā meklē „isto būtību", iekšējo un ārējo formu, un šāds kritiķis ir īstā tintē, kad viņš sāk „kontrastēt" t. s. reālo ar abstrakto. Lai šādā sakarībā atzīmējam, ko ir teikusi ievērojamā rakstniece - mākslas mecenāte Gertrūde Šteina (Stein) kādā no saviem pēdējiem rakstiem, pieminot gleznotāju Raulu Difi (Dufy):

„Par gleznošanu ir teiktas dažas muļķības, (bet) mūziķi, architekti un rakstnieki nerunā par abstrakciju. Tie labi zina, ka viss, ko tie dara, ir abstrakcija, bet gleznotāji, tādēļ, ka tiem savā darbā (nepārtraukti) ir jāskatās, cieš no iedomas, ka tie lietā acis, lai redzētu to, ko glezno . . . bet, ak vai! viņš (Dufy) neglezno to, ko viņš redz; viņš glezno to, kas viņš ir pats . . . ikkatrs gleznotājs ir abstrakts."

Šodien, kad bezpriekšmetīgo gleznieciību varam apskatīt daudz objektīvāk, nāk prātā sajūsmas pilnās runas, kuŗas Vācijas nometņu laikā rakstīja R. Ozols: „Īstu mākslu nevar redzēt, bet to var tikai just . . . Īstam mākslas darbam ir jāizaug neapzināti ar lielu iekšēju spēku tāpat kā zemei, tāpat kā bērnam mātes miesās. Visus reālistus, romantiķus, naturālistus, parnasistus un pat mākslas mākslai pārstāvjus es uzvilktu karātavu stabos, tikko redzētu, ka tie kļūst par savu teoriju un uzskatu vergiem."

Kas tad īsti ir bezpriekšmetīga gleznieciība? Atšķirība tikai tāda, ka mēs te neredzam tādus priekšmetus, būtņu attēlus, kādi rodas fotografijā. Bezpriekšmetīgā gleznieciībā trūkst to konvenciju, jeb ērto un pārbaudīto mērauklu, kas mākslas darbam atļauj dažkārt it paviršu pieeju. Te nav dižciltīgu un cēlu pozu, teātrālu asociāciju un skatītājs velti cer ieraudzīt vingrus daiļavu stāvus un apoloniskus jātniekus uz aulojošiem zirgiem. Abstraktās mākslas skatītājam uz izstādi ejot der atcerēties, ka viņš tur neiet nopirkt vāzi ar puķēm, vai Afrodīti uz jūras putām, bet gan meditēt par krāsām un formām, un ar tām saskarē nācis, aistētiski savaldzināts, vēlas tās par jaunu vērot un apjūsmot.

Ir viegli pierādīt, ka katrs, pat visvienkāršākais zīmējums ir zināmā veidā abstrakcija: iedomājieties baltu papīra lapu; jūs pat nemat rokā spalvu, taisāties zīmēt ābolu un apvelkat apaļu līniju — momentā iekšējais laukums kļūst par cietu priekšmetu — ābolu; un viss apkārtējais laukums ir pēkšņi pārvērties par telpu, kas ābolam visapkārt. Protams, tas ir absurds, jo acu priekšā ir tikai tā pati papīra lapa, tikpat plakana kā pirms momenta; šī pārmaiņa ir vienkārša abstrakcija, mūsu domu un izjūtu procesu auglis. Ar mazu piepūli šādu līdzīgu efektu varam arī sasniegt, ja zīmēšanas vietā uz baltās lapas vidus uzrakstām vārdu „ābols". Šo pieraksta atceroties, mēs varam atrast tiešu un neviltotu asociāciju virkni, kas palīdz bezpriekšmetīgā gleznieciībā saskatīt jaunas, koncentrētas vizuālās pasaules līdzenu kārtu, ka tikai retā vietā vairs redzēja spiežamies cauri vārgi zilganas liesmu mēlītes. Tad viņš noregulēja vilkmi, lai tā nebūtu tik liela, ka varētu jaunās ogles ātri iekvēlināt, tai pašā laikā tomēr neļaujot dzivajām apakšā noslāpt.

Tādēļ, ka bezpriekšmetīgā gleznieciība ir ļoti personīga, mākslinieks te vairs nevar paslēpties aiz veiklas perspektīvas, efektīvas līnijas vai gaismas — ēnas spēles. Mākslinieciskai personībai ir jādominē, jāsaredz jaunas vizijas, vēl nedzimušas ainas un ir jāsavalda stils, kaut vai tikai tāpēc, ka nav vairs ērto konvenciju, bet tas nenozīmē, ka trūkst likumības, kuŗai arī ir neglābjami jākļūst personīgai.

Pretstatā statiski, liriskām kompozicijām, abstraktā gleznieciībā mēs šodien bieži redzam dinamisku kustību un ritmu, un šajā tīri mūzikālā skatījumā ir radušies darbi, kas atspoguļo mūsu laikmeta ārkārtīgo steigu. Amerikāņa Poloka (Pollock) ritmiskie krāsu pilinājumi uz milzīgiem audekliem, kā neutroni orbitā, pārskrien neierobežoti un neapstājas. Francūzis Sulažs (Soulages) ar milzu otu ievelk pāris fatālas un neizravējamas vagas. Rotko (Rothko) pakaŗ draudošā sarkanā laukumā kaitīgu un uzmācīgu melnu četrstūri. Tā ir mūsu laikmeta seja: Atomu kaŗa draudi, eksistenciālisms, atgriešanās pie primitīva romantisma, tehnoloģija, un vietumis ŗēdzam pavīdam nobijušos cilvēku vieņļus.

Šādas gleznas aplūkojot, skatītājam un kritiķim ir jāatbrīvojas no tiem aizspriedumiem, kas bieži rodas, ja gleznieciībai tiek piedēvētas mākslīgas blakus funkcijas, kas saistās ar kādu specifisku priekšmetu vai būti. Tā, piemēram, cik daudz gan no mums vārētu savā ēdamistabā pie sienas piekārt gleznu, kur attēlota mēslu talka, ja par to pašu naudu mēs varētu iegādāties „rozes vāzē." Asociācija ar reālu gleznu sižetiem vairs nenodarbina to skatītāju, kas savā veidolu uztverē, apzinādamies ikkatras gleznas abstrakto īpašību, operē ar tīri aistētiskām normām, intuitīvi un racionāli izjuzdams un saprazdams krāsu — formu plānimetrisko kompoziciju. Aistētiskais pārdzīvojums bezpriekšmetīgās un ikkuŗas citas gleznas priekšā kļūst par vienīgo un visobjektīvāko mērauklu mākslas darba novērtēšanā.

Abstraktai mākslai ir priekšrocība, ka tā ŗebalstās uz kāda atsevišķa objekta pievilcības, kuŗas pareiza attēlošana rāda skatītājam illūziju par šī daiļā objekta klātieni. Abstraktās gleznas virsmas kvalitāte ir vienīgais, bet tādēļ vistiešākais stimuls, kas, iedarbodamies uz skatītāja gaumi, rada visnotaļ spēcīgu iespaidu.

Beidzot vēl jāpiemetina, ka ikkatru gleznu mēs varam arī uzskatīt par sienas dekorāciju šī vārda visplašākā nozīmē. Ar to nemēģinu mazināt mākslas darba vērtību, bet tikai norādīt uz gleznas paradoksālo lomu mūsu apkārtnes daiļošanā.

Tālivaldis Ķiķauka.

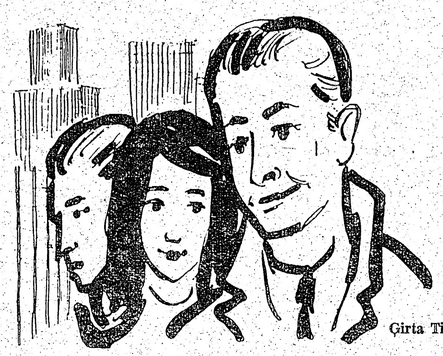

TEODORS ZELTIŅŠ

Antiņš modina Ameriku

Ģirta Tiltiņa viņete.

11. turpinājums

To pateikt bija daudz vieglāk nekā izdarīt. Jo grābējam, lai aizsniegtos līdz pašam krāsns dibenam, vajadzēja pielikties tik tuvu klāt durtiņām, ka drīz uz baltā krekla parādījās lieli, tumšāki mitruma plankumi. Bet Kalniņš par kreklu nebēdāja un strādāja ar īstu brīvprātīga talcinieka aizrautību. „Tā. Tagad no vienas puses mēs varam izgrābt izdedžus."

Pātarnieks pa tam bija atnesis un nolicis pie krāsns mutes paprāvu skārda tvertni. Kad tā bija piebērta pilna karstiem, vēl kūpošiem izdedžiem, viņš uzsauca Jēram: „Ķeries nu klāt un stiep projām, lai varam tās vietā nolikt jaunu kannu."

Antiņam tas nebija divreiz jāsaka. Viņš veicīgi piekērās pie tvertnes stiprajām metalla osām un būtu ar to steidzies projām kā deviņš, ja varējis pacelt. Bet izdedžiem pilnā kanna bija tik smaga, ka ceļot gar acīm novirpuļoja zaļi ripuļi.

„Nu, kas ir? Pakaļa par vieglu?" nošķaudīja Pātarnieks.

„Nē, nav vis," mudīgi atelsa Antiņš Jērs, lai zobgalis tiešām nesāktu domāt, ka dibens viņam par vieglu, un stiepa izdedžus uz pagraba gaiteni, kur rindiņā jau stāvēja citas — atkritumu tvertnes. Laimīgi galā tika. Bet otra kanna jau šķita stipri smagāka, tik smaga, ka nenoturama slidēja lejup. Antiņam, lai varētu kaut kā tomēr paiet, vajadzēja kājas sviest uz priekšu ar tādu sānisku likumu, ka likās — viņš mēģināja uzrāpties stāvus izsliesta zirga mugurā, bet netiek un netiek tam sedlos.

Par nelaimi to atkal pamanīja Pātarnieks: „Ko tu tur ērmojies kā suns ap mietu. Pacel to bleķa toverīti augstāk, lai nezvantējas pašam pa kājstarpi. Tā tu vēl pārlūzīsi vidū pušu kā kriņģelis."

„Tūlītās," izdvesa Jērs un smagi elsādams nolika zemē smago izdedžu kannu. „Es tikai atvilkšu elpu."

Kā negaidīts glābējs (un Antiņš par to no sirds viņu slavēja) šai kritiskajā brīdī ierunājās labdaris rakstnieks: „Ko tu to cilvēku moki, Pātarniek? Tev taču ir ritentiņi, ar kuŗiem tu kannas rītos izvēd uz ielas."

„Tik tālu tās tagad nav jāstiepj. Un tāpēc, tīrīdams krāsni, ar ritentiņiem nekad es neķēpājos. Sagrābju tikai pilno kannu rokās un nolieku kur vajaga," lielījās bijušais namzinis.

„Tev ir daudz stiprākas rokas nekā Jēra kungam," paskaidroja lielībniekam Nikolajs Kalniņš.

„Lai neatsakās ieņemt stiprāku malku, kad pašam stipruma pamazāk — tas tādās reizēs palīdz. Es pats par to esmu pārliecinājies, būdams kādreiz tik noguris, ka vairs nav spēka pār lūpu pārspļaut," teica Pātarnieks un iedzēra no līdzi paņemtās alus kanniņas krietnu malku.

Antiņš zināja, ka šāda vieglprātīga apdullināšanās ar alkoholu uz īsu brīdi cilvēku gan it kā sasparo, bet tam tad seko divkārt smagāks varmācīgi pārpūlētā ķermeņa atslābums. Ne viens vien jau tā ir nelaikā sevi sabeidzis, un Antiņš noteikti apņēmās neapzinīgajam cilvēkam to kādreiz pateikt, kad tam būs skaidra galva. Ar jau iereibušu nebija nozīmes runāt. Varbūt, ka viņu patlaban spētu ietekmēt vienīgi spirtā iekonservētas dzērāju aknas, kādas Latvijā pa laikam rādīja pretalkohola biedrības priekšlasījumos. Melnas un sačervelējušas stikla burkā tās izskatījās tik atbaidošas, ka efektīvi atjaunoja visos nedzērājos pārliecību par alkohola kaitīgumu. Tās noteikti ietekmētu arī dzērājus, ja tie uz šādiem svētigiem priekšlasījumiem nebūtu kaunējušies nākt. Bet pagāni nenāca, tikai pa retam iemaldījās kāds grūtu paģiru mocītais. Antiņam, diemžēl, nebija tādu preparētu zūpas aknu, ko parādīt kā neapšaubāmu baidekli tagad Pātarniekam, un tādēļ viņš klusēja. Vispār, dzeršanas posta izskaidrošana trimdā bija atstāta galīgā novārtā, te taču nebija nodibināta ne viena vienīga pretalkohola biedrība, kaut visādas citādas biedrības rosījās viena pār otru krustus un šķērsus, pastmarku krājēju klubus ieskaitot.

Ar ceribām, ka varēs šai lietā nākotnē kaut ko darīt, Antiņš nopūties jau gribēja ķerties atkal pie nejaukā smaguma, kad rakstnieks atstūma vedamo rīku, ar kādu jau bija iepazinies pie Liepiņa. Tas atgādināja paplatu limenisku lāpstu ar sānos piestiprinātiem maziem ritentiņiem. To varēja ērti saturēt un stumt pie diviem kopā savienotiem metalla turekļiem. Tos stāvus izslējis, Kalniņš pabāza lāpstu zem vedamās tvertnes un sagāza turekļus, ar veikli tiem virsū uzguldināto kannu, slīpi: „Vediet nu!"

Tā tagad nu bija gandrīz vai bērnu spēlīte aizvest un novietot vajadzīgajā vietā smagās izdedžu kannas. To viņš jau prata, bija pavisam labi iemācījies savā apmācības nedēļā. Tagad tikai uzmanīgi vajadzēja vērot, kā Kalniņš nobeņķo krāsni, lai labi to iegaumētu, jo nākamā reizē šo atbildīgo darbu vajadzēs paveikt vienam pašam bez palīgiem. Un ja tas neizdosies, tad melnā cūka būs klāt kā likts.

Izgrābis no krāsns visus izdedžus un atstājis tur tikai sarkanās, karsti kvēlojošās ogles, rakstnieks tām bēra virsū svaigi melnās, uzbēra tik biezu un vienmērīgi

— Tādas lietas atliekamas uz vēlāku

Bet tādas lietas nedara.

Jaunu? Viņš, acīmredzot, zina, ko — Alža runa bija kļuvusi bīstami

ēma sajūta, kādu droši vien pārēnāts un pagalma stūrī ietriekts rīdi jāsaņem nāvētājs sitiens.

— viņa jautāja sausā, piesmakušā

novērtēt situāciju. Viņš zina, kāsievai cieši klāt. Lidija sēdēja zvilo lejas augšup vīra ironiskajās, niViņai nebija ne drosmes, ne spēka

skaties manī?

tskanēja ambulances auto sirēnas iegaudojusies, sirēna apklusa.

jau likās, Aldis jautājuma vai nu ebija sapratis, nāca atbilde. Tieši bija sagaidījusi.

skatās laulības pārkāpēja, kas pēc sastapusi savu mīļāko.

rpinājums sekos)

— nekādas. Tu no znota prasīji abūji: lai viņš būtu latvietis, lai un lai nebūtu slinks.

ēlējusies?

ut ko. Piemēram — lai viņš prasīš prastu naudu ne tikai pelnīt, ui viņam būtu ne tikai zināšanas, š mūsu bērnu celtu uz augšu, ne-

am trūkst?

ūt daudz. Kaut vai, piemēram, vi-avas sievas vecāku namā viņš pazīšanās vakarā mēģina tuvoties

ādas lietas atliekamas uz vēlāku

ēt tādas lietas nedara.

jaunu? Viņš, acīmredzot, zina, ko — Alža runa bija kļuvusi bīstami

ēma sajūta, kādu droši vien pārēnāts un pagalma stūrī ietriekts rīdi jāsaņem nāvētājs sitiens.

— viņa jautāja sausā, piesmakušā

novērtēt situāciju. Viņš zina, kāsievai cieši klāt. Lidija sēdēja zvilo lejas augšup vīra ironiskajās, niViņai nebija ne drosmes, ne spēka

skaties manī?

tskanēja ambulances auto sirēnas iegaudojusies, sirēna apklusa.

jau likās, Aldis jautājuma vai nu ebija sapratis, nāca atbilde. Tieši bija sagaidījusi.

skatās laulības pārkāpēja, kas pēc sastapusi savu mīļāko.

rpinājums sekos)

ZARIŅU

Valsts drošības komitejas ēsti 1962. g. tomēr apcietināja ēigas ķīmiķi Edgaru Zariņu, n ar savām terorizēšanas meodēm to apstrādāja tā, ka tam ajadzēja sēdēt ar rokās saemtu galvu un teikt: „Es gan ebiju domājis, ka viss tā beigies." Tā apraksta Zariņu apcietījumā Izvestija.

Zariņš bija padarīts mīkstāks n paklausīgāks nākošo uzdevuu veikšanai. Ceka nebija žēlīa, tikai pārtrauca spīdzināšanu n atļāva Zariņam vēl vergot avu dzīvi tālāk. Ceka zina, ka ariņš nekur neizbēgs, jo viņam r ģimene ar vairākiem maziem ērniem. Bez tam, kā ķīmiķis iņš atradīs kādu organisku sajienojumu, ar kuŗu varēs atkal obendēt kādu garīdznieku, kā rchibīskapu Strodu Rīgā, vai kādu citu nevēlamu personu.

Šis Izvestijas raksts ļoti labi ārāda un atsedz čekas terroru krievu okupētajā Latvijā. Čeka nav kļuvusi humānāka, tā ir tāda pati kā Staļina laikā, ar visām tām pašām pat vēl rafinētākām spīdzināšanas metodēm.

Jānis Mazulāns

VINDSORAS HERCOGS ATSAUC

Kā jau varēja paredzēt, Vindsoras hercogs atsaucis britu avižēs publicētās ziņas par viņa plāniem tuvināties Vācijai pirms 2. pasaules kaŗa, aizrādot arī uz galveno avotu, no kuŗa šīs ziņas nākušas sakarā ar publicētiem apgalvojumiem, ka viņš vēlējies vairāk iejaukties Britanijas politikā un veidot to saskaņā ar saviem personiskiem ieskatiem. Vindsoras hercogs aizrādījis: „Es biju ļoti ilgu laiku Velsas princis (t. i. kroņprincis) un visā šinī laikā tiku gatavots savam valdnieka uzdevumam saskaņā ar britu parlamentārisma tradīcijām. Es labi pazīstu britu konstitūciju un robežas, kuŗas tā nosprauž Britanijas karalim."

A. A.

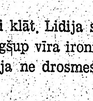

PĀRSŪTĀJU NAUDU

LATVIJU

US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.

Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.

Pārējām summām 10 %.

Sūtījumi apdrošināti.

Saņemšana 14—21 dienu laikā.

DV SAINĪŠU NODAĻA,

123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.
CANADA.

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS

1. sēj. **ZVĒRU UN PUTNU PASAKAS**, 480 lapp. $ 7.80
2. sēj. **ĪSTAS PASAKAS**, I daļa, 540 lapp. 7.80
3. sēj. **ĪSTAS PASAKAS**, II daļa, 520 lapp. 7.80

Aplūkojiet šo izdevumu, tas ir visās grāmatnīcās.

LATVJU GRĀMATA

Latvieši Kanadā

DV DARBS TORONTO BIJIS SEKMĪGS

DV Toronto nodaļas gadskārtējā pilnsapulce notika svētdien, 27. janvārī nodaļas nama telpās. Par sapulces vadītāju ievēlēja E. Škobi, vietnieku — E. Krūku un sekretāru — A. Benconu.

Valdes priekšsēdis R. Puriņš ziņoja par nodaļas darbu aizvadītā gadā. Tas bijis sekmīgs. Īstenoti daudzi pasākumi ideoloģiskā un saimnieciskā laukā. R. Puriņš aicināja nodaļas biedrus būt atsaucīgiem talciniekiem sabiedriskā dzīvē un aktīvi piedalīties nodaļas iekšējā darba veikšanā. Tāpat nodaļas priekšnieks izteica vairākus vēlējumus kas būtu apsveŗami DV Kanadas delegātu sanāksmē.

Aprūpes daļas vad. A. Akmens norādīja, ka tautiešu atsaucība Ziemsvētku kartiņu akcijā sagādājusi nepieciešamos līdzekļus aprūpes darba sekmīgai turpināšanai. Tie tautieši, kas vēl nav paspējuši nosūtīt atbildes aploksnes par piesūtītām kartītēm, lūgti nekavēties.

Sarīkojumu daļas vad. A. Arāns pastāstīja par nodaļas aktivitāti latviskās kultūras mērķu sekmēšanā. Nodaļas sarīkojumi izpelnījušies Toronto latviešu sabiedrības atzinību .Vairāki sarīkojumi notikuši labā sadarbībā ar citām šejienes latviešu organizācijām. Šīs labās sadarbības zīmē DV Toronto nodaļa atteikusies no prof. J. Vītola 100 g. dzimšanas dienas sarīkojuma organizēšanas, kaut nepieciešamie priekšdarbi bija jau paveikti. Kā zināms, prof. J. Vītola atceres vakars paredzēts LNAK Kultūras nodaļas izkārtojumā.

Pie nama komitejas budžeta, ko nolasīja pārzinis V. Jostiņš, nāca priekšlikums, lai nama telpu lietošanu, ko daudzreiz dod bez atlīdzības atzīmētu ziedojumu kontā latviešu kultūrālo mērķu atbalstam.

Domu izmaiņu radīja M. Lorberga, O. Perro un O. Kļaveniека ierosinājums DV Toronto nodaļai atbalstīt kritušo karavīru piemiņas zīmes celšanu Saulainē. Savus uzskatus pauda arī K. Purmalis, A. Ancāns un A. Kvēps. Vienojās, lai Toronto nodaļas pārstāvji DV delegātu sanāksmē darītu zināmu nodaļas nostāju šajā jautājumā.

Sporta sekcijas vadītājs R. Kadiķis atzīmēja labus sasniegumus sporta sacensībās, atzīmēja jauniešu dzīvo piedalīšanos un aicināja sekciju atbalstīt ar līdzekļiem.

R. Zamlovska ziņojumā minēja, ka vanadzes palīdzējušas visos sarīkojumos. Mātes dienā apmeklētas slimās mātes slimnīcās un mājās.

Revīzijas komisija atrada valdes darbību par sekmīgu un uzsvēra, ka kasieris Britāls savus pienākumus veicis priekšzīmīgi.

Pārejot pie amatpersonu vēlēšanām, pilnsapulce par nodaļas priekšnieku ievēl līdzšinējo R. Puriņu, bet valdē — A. Akmeni (pr-ka vietn.), R. Britāļu, A. Kalviņu, V. Jostiņu, V. Gravu, J. Zamlovski.

Revizijas komisijā ievēlēja E. Ozolu, A. Ancānu un M. Jonāni. Komisijai sadalot amatus, pr-ka pienākumus uzņemas E. Ozols.

Kanadas valdes pilnsapulcei par delegātiem ievēlēja E. Ozolu, O. Perro un K. Furmali.

Atzīmējot Draudzīgā aicinājuma dienu, pilnsapulces dalībnieki saziedoja līdzekļus Toronto latviešu skolas darba sekmēšanai.

Toronto DV nodaļas jaunā vadība. Uzņēmumā 1. rindā no kr.: A. Kalviņš, A. Akmens, nod. pr-ks R. Puriņš, M. Jonāne, E. Ozols, 2. r. no kr.: V. Grava, J. Zamlovskis, R. Britāls, V. Jostiņš, A Ancāns. Foto JAK

PILNSAPULCE

1963. g. 10. februārī Daugavas Vanadžu kopas valde sasauc Daugavas Vanadžu kopas pilnsapulci plkst. 4 p. p. 123 Huron ielā.

Kvoruma nesanākšanas gadījumā pilnsapulce būs lēmumīga pl. 4,30 p. p. pie katra ieradušos dalībnieču skaita.

Darba kārtība:

1. Sapulces vadības vēlēšanas.
2. Iepriekšējās pilnsapulces protokola nolasīšana un pieņemšana.
3. Valdes ziņojumi.
4. Jaunas valdes vēlēšanas.
5. Dažādi jautājumi un ierosinājumi.

Vanadžu kopas valde.

LATVIEŠU NAMA TALCINIEKI

Par $ 100.- dalības zīmes iegādājušies tautieši: Osvalds Kļavenieks, Jānis Ķeksis, Jānis Dargevics. Zigurds Miezītis, Kārlis Šlesers, Biruta Ziemane, Adolfs Kristapsons, Vilis Ķuze, Edgars Ābele, Anete Bencone un Kārlis Bencons.

GENERĀLKONSULS

Mr R N. BRYSON

Toronto, tel. 465-1169,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS

VILIS TOMSONS

Tel. RE 8-2798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

RAKSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cen
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Dan
forth Ave, Tel: 463-2667

LASĪTĀJU ZIŅOJUMI

PAŠU TAUTIEŠU PĀRDOMĀM

Nesen Čikāgas impresijās bija stāstīts par tautieti, kuŗa amerikāņu draugi mēģinot dziedāt mūsu tautas dziesmas.

Nupat, pēc Ziemsvētkiem meitene no minētās amerikāņu ģimenes saderinājās ar savu izredzēto — arī amerikāni.

Kaut pirmo reizi par latviešu tautas esamību tie uzzināja tikai kādā savas jauunatnes organizācijas sarīkojumā, kur izrādīja filmu „Mana Latvija," tagad viņi nevien zina Latvijas postu un par to stāsta citiem, bet arī iemīļojuši latviešu tautas dziesmu melodijas, ka saderināšanas dienā saderinātie lūdza mani nopirkt viņiem izdevumu Jāzepa Vītola 200 Latviešu Tautas Dziesmas.

Mūsu tautas dziesmas esot tik skaistas, ka viņi vēlētos kā pirmo kopējo mantu iegādāties sev šo dziesmu krājumu.

Tie ir divi reliģiozi — patriotiski amerikāņu jaunieši, kas ne vien saprot mūsu tautas postu, bet prot cienīt mūsu kultūru, ka nolēma kopīgā dzīves ceļa sākumā uzdāvināt paši sev mūsu tautas dziesmas.

Vai tie nebūtu labs paraugs pat daudziem mūsu pašu tautiešiem?

T. Zieriņš.

Dr. V. Jurjāns Hamiltonā

Hamiltonas latviešu biedrība chiatrija īsti izveidojusies tikai ra slimības. — Mātes attieksmes saticība ietekmē bērnu domāšabija sarīkojusi referāta vakaru 19. g. s. beigās. To ievadīja nu un rīcību. Daudzi mazgadīar Londonas viesa Dr. V. Jur- Kreplins, Pavlovs un Freuds ar gie noziedznieki kļūst par tajāņa priekšlasījumu Daži psī- saviem pētījumiem par fizisko diem, atdarinot vecāku uzvešachisko slimību cēloņi. Sanāksmi un garīgo procesu sakarību, kā nos.

ar īsu uzrunu atklāja HLB pr-ks ar zemapziņas nozīmi. Liela Garīgi veselu cilvēku var uzDr. P. Vasariņš. daļa gara slimību rodas cilvēku audzināt tikai garīgi vesela vide.

Dr. V. Jurjāns referātā norā- savstarpējās attieksmēs un to Vecāku priekšzīme ietekmē bērdīja, ka jau no seniem medicīnis- sarežģījumos, piem., šizofrēnija, nus. Diemžēl, dzīve ir bieži liekkiem rakstiem redzams, ka gara maniski — depresīvās slimības, tības un izlikšanās pilna. Garīgā slimības ir tikpat vecas kā pati psīchoneurozes. Šo slimību simp- veselība ir atkarīga no īsto apcilvēce. Mūsu dienās garā sli- tomi rudimentārās formās sa- stākļu saprašanas. Tikai apzinomie aizņem tikpat daudz slimnī- stopami visos caurmēra cilvēkos tīties cilvēka psīchisko irracionalācas gultu kā pārējie slimnieki. un uzsvērti parādās stipros jūtu tāti, mēs varam izsargāties no

Modernie uzskati par gara sli- pārdzīvojumos. pārsteidzības un vienpusīgas, akmību cēloņiem un to ārstēšanu Ne vienreizēji akūti pārdzīvo- las nostājas pret sevi un citiem sākās 18. g. s. beigās, tomēr psī- jumi, bet diendienā turpinātas cilvēkiem. Lietas, kuŗas mēs izneveselīgas attieksmes rada ga- protam, mūs vairs nebaida un rām nepamanītas, viņu strīdi vai mūs atbrīvo. Gara drošība mums dod jaunu enerģiju emocionālai un garīgai augšanai.

Referātam sekoja pārrunas. Visvairāk iedzīvinātie jautājumi bija par disciplīnas nozīmi bērnu audzināšanā. Žēl tikai, ka neliels pulks noklausījās šo interesanto referātu par laikmetīgo temu. Mājās palicēji bija zaudētāji.

TORONTO

❶ Toronto latviešu koncertapvienības šīs sezonas 3. koncerts notiks ceturtdien, 7. februārī, plkst. 8,30, First Unitarian Church zālē (175 St. Clair Avenue West). Koncertā uzstāsies pianists Arturs Ozoliņš, atskaņojot Bacha, Bēthovena, Šūmaņa, Šopēna un Prokofjeva skaņdarbus. Koncertapvienības abonentu ieeja, uzrādot abonementa kartī. Ierobežotā skaitā būs dabūjamas atsevišķas ieejas kartes ā $2,50 (studentiem un skolēniem $1,25), koncerta vakarā pie kases, stundu pirms sākuma.

❷ Bijušo Kurzemes cietokšņa cīnītāju pilnsapulce 17. februārī plkst. 4.00 p. p. Sv. Jāņa draudzes namā, 200 Balmoral Ave., Toronto, ar sekojošu dienas kārtību: Sapulces vadības vēlēšanas, iepriekšējā sarīkojuma norēķiņš, jaunas komitejas vēlēšanas un dažādi jautājumi un pārrunas.

Visus bijušos Kurzemes cietokšņa cīnītājus laipni lūdz ierasties.

Rīcības komiteja

❸ Sv. Jāņa draudzes padomes sēde notiks piektdien, 1. februārī, plkst. 7,30 vak. draudzes namā. Dienas kārtībā: pārskats par draudzes saimniecisko stāvokli; ziņojums par dievnama būvprojektu; Saulaines lietas; Latv. Draudžu Apvienības raksts; u. c.

❹ Sv. Jāņa draudzes jauniešu pulciņa sadraudzības vakars paredzēts sestdien, 2. februārī, draudzes namā.

❺ Sv. Jāņa draudzes koŗa iedziedātos korāļus uz Latviju pārraidīs Monte Carlo raidstacija reliģiskā raidījuma „Kristus dzīvo" ietvaros. Raidījums notiekot divi reizes nedēļā — pirmdienās un ceturtdienās plkst. 19,05 pēc Viduseiropas laika. Koris aicināts iedziedāt vēl citus korāļus šī raidījuma vajadzībām. Esot saņemtas ziņas, ka dzimtenē šos raidījumus uztvŗot un klausoties.

❻ Amerikas latviešu ev. lut. draudžu apvienības vadība vairākkārt netieši izteikusi aicinājumu arī Sv. Jāņa draudzei iestāties šai organizācijā. So jautājumu, ko izlemt var tikai draudzes locekļu pilnsapulce, principā pārrunās draudzes padomes sēdē, 1. februārī.

Ev. lut. baznīcas Virsvaldes prezidents adv. P. Eglītis ziņo, ka t. s. „archibīskapa pārstāvju" pilnvaras beigušās un tādēļ amats baznīcā turpmāk neesot paredzēts.

❼ Sakarā ar nelaika komp. J. Cīruļa piemiņas vakaru, 13. februārī paredzētaā Latviešu nama organizācijas sapulce atlikta uz vēlāku laiku.

❽ TLTA Sestdienas ģimnazijas rīkotais Draudzīgā aicinājuma vakars bija labi izdevies tā apmeklētāju ,kā ieņēmumu ziņā. Ap 300 atsaucīgu skatītāju ar interesi vērojaja DVTK dāvāto izrādi Gatavības apliecība, priecājoties par aktieŗu raito spēli. Izpildītājiem pateicās ģimnazijas direktors prof. V. Burkēvics.

Cēlienu starpbrīdī izlozēja māksl. A .Brūvera modernā tvērienā darināto gleznu Zelta pilsētā Jelgava, ko laimēja lozes Nr. 2 īpašnieks. Laimētājs gleznu var saņemt pie vecāku pad. pr-ža I. Andrejsona (tel. HI 7-4323), uzrādot lozi. Latvisku rokas somu izlozē ieguva L. Lūse.

Ģimnaziju Draudzīgā aicinājuma dienā ar naudas balvām atcerējušies: LNAK, Sv. Jāņa, Austrumu un 1. ev. - lut. latviešu draudzes, TLB, studentu vienība Līdums, Sieviešu korporāciju kopa, uzņēmējs Garnejs, O. Sila un M. Vagnera ģimenes, M. Pētersons ,A. Ozoliņa, V. Ozola un anonīms ziedotājs.

Grāmatas dāvājuši: Amerikas baptistu apvienība — 10 gr., E. Ziediņš — 2, A. Ticmanis — 1, Lā — 1 gada abonementu. Mākslinieks A. Brūveris veltījis gleznu, Libera un Medņa kundzes — tautisku segu, Gutmaņi — latviski darinātu rokas somu.

❾ Toronto latviešu biedrības pilnsapulcē piedalījās 42 biedri. Tā noritēja labākā saskaņā. Visus lēmumus pieņēma vienbalsīgi.

Revizijas komisija atzina valdes darbību par sekmīgu un izteica pateicību.

Nolēma aktīvi sadarboties ar Latviešu nama komiteju, vācot nama akciju pircējus biedrībai nozīmētā rajonā Villovdalē.

Biedrības valdē ievēlēja Mg. Matisu, V. Āpši, J. Briedi, Z. Miezīti, V. Briedi, V. Berķi, E. Tiltiņu. Kandidātos palika J. Sveķis, V. Ruble, J. Ķeksis.

Revizijas komisijā ievēlēja: V. Pakalnu, K. Pūliņu, J. Rolavu. Par pārstāvi pie LNAK ievēlēja Z. Miezīti. Dāmu komitejā darbosies: L. Vegere, L. Maskoviča, O. Vietniece, E. Āpše, C. Kampe, A. Grāmatiņa, R. Jansone.

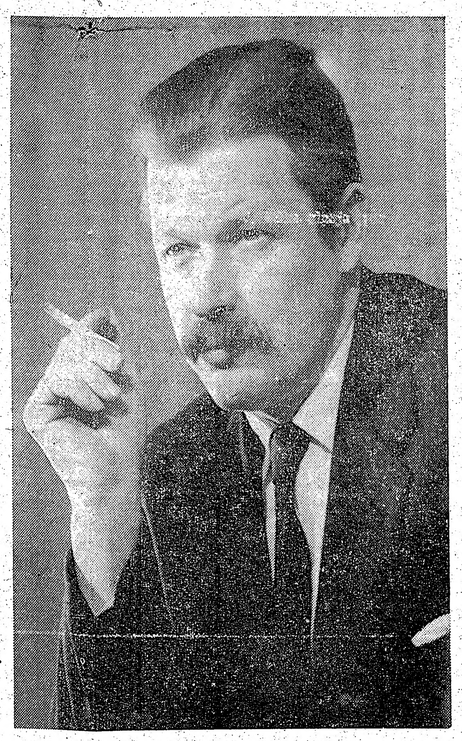

Latvijas konsula V. Tomsona protektorātā 2. februārī, plkst. 3 p. p. DV namā, Toronto, atklāj mākslinieka A. Brūveŗa jaunāko darbu skati. Izstāde būs atvērta darbdienās no pl. 5 p. p. līdz plkst. 10 vakarā, svētdienās no plkst. 10 r. — 8 v.

Toronto korporāciju kopas un Studenšu korporāciju kopa rīkoja kopīgus deju kursus. Uzņēmumā kursu noslēguma vakara dalībnieki. Pirmajā rindā vidū studenšu kopas seniore I. Amoliņa un korporāciju kopas oldermanis F. Ruņģis. Foto JAK

SUMINĀM CENTIGO TALCINIECI

Mūsu laikraksta ilggadīgā ekspedīcijas darbiniece M. Rudlapa 30. janvārī atskatās uz 85 mūža gadiem. Sirmo gavilnieci Dievs svētījis ar labu veselību un možu garu.

Rudlapa ir arī pazīstama daiļamatniece. Viņas latviskās priekšmetes un citi audumi izpelnījušies godalgas vairākās Kanadas daiļamatnieku izstādēs. Ontario provinces karaliskā mākslas muzejā redzami viņas skaistie auduми.

Pateicībā par veikto darbu vēlam Rudlapas kundzei veselību un darba rosmi turpmākos dzīves gados.

Daudz baltu dieniņu!

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

5. februārī — plkst. 8 vak. Sv. Andreja b. zālē TLTA popul. - zinātn. lekc. un diskus. cikls „Šodienas mūzika skaņražu un klausītāju skatījumā. Lektors prof. T. Ķeniņš.
7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums. I Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair W.
9. februārī - Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību gada svētki Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
10. februārī — Elza Ziverte un Alfreds Strombergs mūzicēs Hart Hause zālē, plkst. 4 p. p.
13. februārī — Komp. J. Cīruļa piemiņas koncerts Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē pl. 7,30 vakarā.
15. febr. Mākslinieku karnevāls Columbus zālē, Toronto.
17. februārī — Sv. Andreja baznīcā plkst. 7 vakarā Garīgs koncerts.
23. februārī — TL Katoļu vienības balle plkst. 7.30 vakarā Columbus zālē.
2. martā — TLB slēgta kostīmu balle: „Uz plika āķa" plkst. 7,30 vakarā, 245 College St., Ungāru namā.
14. martā — dziedones Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums. I Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair W.
15. martā — Studentu kopas masku balle „Nakts latīņu kvartālā". Regency Towers viesnīcā.
16. martā — LKOK ģen. Oskara Dankera 80 mūža gadu atcere Igauņu namā, 958 Broadview Ave.
17. martā — Viestura koŗa koncerts skolai par labu Sv. Andreja bazn. sarīkojumu zālē.
29. martā — LKI apv. Toronto nod. Balle - Bazārs, Columbus zālē.
27. aprīlī — Sv. Andreja baznīcā I ev. - lut. draudzes koŗa koncerts.
27. aprīlī — TL Katoļu vienības sarīkojums ar priekšnesumiem plkst. 7.30 vakarā Lansdowne Assembly Hall.
30. martā — TLB rīko teātŗa izrādi.
5. maijā — Ģimenes diena Sv. Andreja bazn. sarīk. zālē.
11. maijā — Maija balle. DV sarīkojums.
12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorija.
9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

HAMILTONĀ

2. februārī apvienotā vīru koŗa Viesturs koncerts 752 Barton St. E.
10. februārī plkst. 5.00 Latviešu namā inž. G. Liepiņa referāts „Kas ir atomiskie nokrišņi un kā no tiem izsargāties.
16. februārī — 8. karnevāls Pigbridžā. DV sarīkojums.
8. martā — Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts latviešu baznīcas zālē. Pie klavierēm Edite Timermane.
30. martā 1963. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

SV. KATARĪNES

16. martā — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.
23. martā — koŗa „Kokle" rīkotais koncerts - balle Atlanta Hotel, Geneva St.
14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

LONDONĀ, ONT.

9. martā — Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts pilsētas bibliotēkas zālē. Pie klavierēm Edite Timermane.

DZ

ČIKĀGAS

Jau vairākas nedēļas Vidējās valstis saimnieko bargā ziema. Desmit, piecpadsmit gradi zem nulles parasta lieta. Vai brīnums, ka Preses balles rīkotāji drebēja ne tikai aiz aukstuma, bet arī bailēm, ka ballenieki paliks mājās un kopas dalībnieki polonēzē būs tikai Preses piles, Burbuļmātes un citu, neparastāku, viesu sabiedrībā? Labi, ka bažas nepiepildījās. Čikāgas un Milvoku preses kopas archivos varēs redzēt foto uzņēmumus, kuŗi pierāda balles popularitāti. Knut vairums ballētājies ieradās vēlu, zāle bija pilna ar preses draugiem, kuŗi bezbēdīgi priecājās līdz agrai rīta stundai, kaut ārā valdīja negants aukstums. Un ja balles kasiere var ziņot, ka, neraugoties uz nelabvēlīgiem apstākļiem, balle zaudējumus nav nesusi, tad tas ir šo preses entuziastu nopelns — viņi ne tikai priecājas, bet — dzēra boli, piedalījās izsolēs, pirka dāmām puķes un vispār — naudu nežēloja.

Polonēzes vadītājam, Dr. Kārlim Zvejniekam pieder nopelns kā pirmajam saliedēt apmeklētāju raibo pūli vienā draudzīgā saimē. Meistariski izvadājis balleniekus līču loču pa visu Latviešu namu, licis tiem stiepties, liekties, skriet un tipināt uz vietas, viņš teicami demonstrēja vienu no kvalitātēm, kuŗas piemīt šim medikim, lirikim, ventiņu valodas pratējam un sabiedriskam darbiniekam.

Pie rakstnieku galda iemirdzas uguntiņa. Redz Antonu Rupaini kaut ko skaidrojam dzejniecei Paulinei Zalānei. Raimundam Čakam un Albertam Raidonim, liekas, nopietna saruna ar rakstnieku Teodoru Zeltiņu. Cik padzirdu, par preses problēmām, politiku un — konjaku kvalitātēm. Žurnāliste Irma Viksniņa, kopas sekretāre, turpat tuvumā instruē konferansjē Elmāru Upermani, kamēr balles saimniecības vadītājs Aleksandrs Kandrovičs ar kasieri Ainu Spuri pie neliela galdiņa kārto saimnieciskus jautājumus.

Skan valsis un kungi smokingos un frakās griežas dejā ar grezni tērptām, daiļām dāmām. Pazib pazīstamas sejas. Pulkvedis Pēteris Dardzāns ar plkv. Indāna kundzi. Dr. R. Gailītis, jurists Elžens Lielozols, Hermanis Kreicers ar kundzi. Skautu darbinieks Aleksandrs Osis ar kundzi Smaidu (šo lielisko Blaumaņa dzejas deklamētāju), Arnolds Burģis ar draugiem un draudzeņēm, milvokietis Edgars Penikis ar kundzi, Čikāgas DV pr-ks Uldis Vītols ar kundzi Reginu un vecākiem. ČLB pr-ks, un veiksmīgs fotografs, Viktors Viksniņš, ar biedrības darbiniekiem — Siliņu, Tiltiņu un citiem.

Bufetē un pie boles galda šiverējās dāmas .Redz allaž rosīgo Aleksandru Luci, Tiru Kupci, Siliņu, Bokalderi, Seržanti — mīļās dāmas, neņemiet launā, ja vēl dažas pavisam rosīgas un čaklas neminu, paldies viņām visām par čaklajām rokām!

Pukes eso
kavalieŗiem,
gules puķu r
rožu klēpjus
jums, ka ar
valieŗu gan

Kaktā pie
tējam par k
nieku Alber
galdiņu pār
ne par kādu
niece Janīn
Krāslavieti.
piecas dailja
matu runāt
arī pats Re
kli atsēdies
tonam Rup
darbs nav
lieļums ierā
vēlas sēdēt
pie galda,
šiem, cits
bufetes, ska
da, vai divā
nā laikā. V
nība — tie
dzīgi un jau

Ne visur
tība, it sev
kestra vadī
dziedāšanu.
šovakar nec
iečukst kād
cita žēlojas,
dot, viņai p
nals tenors.

Mūzika v
— to pierā
nists, kād
students V
vieres spēlē
jis roku. L
tik spējīgs
nieks, kuŗš

Jubilejā
fotografēšar
viešu biedrī
fotografētā
ja Skaidrī
pati; gan k
biedrībā. Ic
tas, ka viņa
skatās, tikp
varbūt vai
ņas otrā pu
tografs Jān

Gan stāst
dalījušies
lielāks saju
ar Liepiņie
laikā no ap
meklētājien
piņu ģimen
pavisam 15
atsevišķās
nav radinie
jušies rakst
ņiņa Erman
Tas gan ra
jo beigās
kuŗš no L
kuŗš ne. G
kums kā z
niem.

Liepiņu E
Gadījies, k
vārdī vienā

Vecie strēlnieki Dimoinā. Uzņēmumā no kr
DV apvienības Dimoinā pr-ks Voldemārs P

GENERĀLKONSULS
Mr R N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-2798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

RAKSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cenām
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Fenelon Ave., pie Dan
forth Ave, Tel: 463-2667

LASĪTĀJU
vēstules
PAŠU TAUTIEŠU
PĀRDOMĀM

Nesen Čikāgas impresijās bija stāstīts par tautieti, kura ametikāņu draugi mēģinot dziedāt mūsu tautas dziesmas.

Nupat, pēc Ziemsvētkiem meitene no minētās amerikāņu ģimenes saderinājās ar savu izredzēto — arī amerikāni.

Kaut pirmo reizi par latviešu tautas esamību tie uzzināja tikai kādā savas jaunatnes organizācijas sarīkojumā, kur izrādīja filmu „Mana Latvija," tagad viņi nevien zina Latvijas postu un par to stāsta citiem, bet arī tā iemīļojuši latviešu tautas dziesmu melodijas, ka saderināšanas dienā saderinātie lūdza mani nopirkt viņiem izdevumu Jāzepa Vītola 200 Latviešu Tautas Dziesmas.

Mūsu tautas dziesmas esot tik skaistas, ka viņi vēlētos kā pirmo kopējo mantu iegādāties sev šo dziesmu krājumu.

Tie ir divi ļeļiģiozi — patriotiski amerikāņu jaunieši, kas ne vien saprot mūsu tautas postu, bet prot cienīt mūsu kultūru, ka nolēma kopīgā dzīves ceļa sākumā uzdāvināt paši sev mūsu tautas dziesmas.

Vai tie nebūtu labs paraugs pat daudziem mūsu pašu tautiešiem?

T. Zieriņš.

jumu kalendārs

27. aprīlī — Sv. Andreja baznīcā I ev. - lut. draudzes koŗa koncerts.
27. aprīlī — TL Katoļu vienības sarīkojums ar priekšnesumiem plkst. 7.30 vakarā Lansdowne Assembly Hall.
30. martā — TLB rīko teātŗa izrādi.
5. maijā — Ģimenes diena Sv. Andreja bazn. sarīk. zālē.
11. maijā — Maija balle. DV sarīkojums.
12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorija.
9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

HAMILTONĀ

2. februārī apvienotā viru koŗa Viesturs koncerts 752 Barton St. E.
10. februārī plkst. 5.00 Latviešu namā inž. G. Liepiņa referāts „Kas ir atomiskie nokrišņi un kā no tiem izsargāties.
16. februārī — 8. karnevāls Pigbridžā. DV sarīkojums.
8. martā — Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts latviešu baznīcas zālē. Pie klavierēm Edite Timermane.
30. martā 1963. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

SV. KATARĪNES

16. martā — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.
23. martā — koŗa „Kokle" rīkotais koncerts - balle Atlanta Hotel, Geneva St.
14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

LONDONĀ, ONT.

9. martā — Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts pilsētas bibliotēkas zālē. Pie klavierēm Edite Timermane.

Dzīve Savienotās Valstīs

ČIKĀGAS IMPRESIJAS

Jau vairākas nedējas Vidējās valstīs saimnieko bargā ziema. Desmit, piecpadsmit gradi zem nulles parasta lieta. Vai brīnums, ka Preses balles rīkotāji drebēja ne tikai aiz aukstuma, bet arī bailēm, ka ballenieki palīks mājās un kopas dalībnieki polonēzē būs tikai Preses pīles, Burbuļmātes un citu, neparastāku, viesu sabiedrībā? Labi, ka bažas nepiepildījās. Čikāgas un Milvoku preses kopas archivos varēs redzēt foto uzņēmumus, kuŗi pierāda balles popularitāti. Kaut vairums ballētājies ieradās vēlu, zāle bija pilna ar preses draugiem, kuŗi bezbēdīgi priecājās līdz agrai rīta stundai, kaut ārā valdīja negants aukstums. Un ja balles kasiere var ziņot, ka, neraugoties uz nelabvēlīgiem apstākļiem, balle zaudējumus nav nesusi, tad tas ir šo preses entuziastu nopelns — viņi ne tikai priecājas, bet — dzēra boli, piedalījās izsolēs, pirka dāmām puķes un vispār — naudu nežēloja.

Polonēzes vadītājam, Dr. Kārlim Zvejniekam pieder nopelns kā pirmajam saliedēt apmeklētāju raibo pūli vienā draudzīgā saimē. Meistariski izvadājis balleniekus līču loču pa visu Latviešu namu, licis tiem stiepties, liekties, skriet un tipināt uz vietas, viņš teicami demonstrēja vienu no kvalitātēm, kuŗas piemīt šim mediķim, lirikim, ventiņu valodas pratējam un sabiedriskam darbiniekam.

Pie rakstnieku galda iemirdzas uguntiņa. Redz Antonu Rupaini kaut ko skaidrojam dzejniecei Paulīnei Zalānei. Raimundam Čakam un Albertam Raidonim, liekas, nopietna saruna ar rakstnieku Teodoru Zeltiņu. Cik padzirdu, par preses problēmām, politiku un — konjaku kvalitātēm. Žurnāliste Irma Viksniņa, kopas sekretāre, turpat tuvumā instruē konferansjē Elmāru Upermani, kamēr balles saimniecības vadītājs Aleksandrs Kandrovičs ar kasieri Ainu Spuri pie neliela galdiņa kārto saimnieciskus jautājumus.

Skan valsis un kungi smokingos un frakās griežas dejā ar grezni tērptām, daiļām dāmām. Pazīb pazīstamas sejas. Pulkvedis Pēteris Dardzāns ar plkv. Indāna kundzi. Dr. R. Gailītis, jurists Ēižens Lielozols, Hermanis Kreicers ar kundzi. Skautu darbinieks Aleksandrs Osis ar kundzi Smaidu (šo lielisko Blaumaņa dzejas deklamētāju), Arnolds Burģis ar draugiem un draudzenēm, milvokietis Edgars Penikis ar kundzi, Čikāgas DV prķs Uldis Vītols ar kundzi Regīnu un vecākiem. ČLB prķs, un veiksmīgs fotografs, Viktors Viksniņš, ar biedrības darbiniekiem — Siliņu, Tiltiņu un citiem.

Bufetē un pie boles galda šiverējās dāmas Redz allaž rosīgo Aleksandru Luci, Tīru Kupci, Siliņu, Bokalderi, Seržanti — mīļās dāmas, neņemiet launā, ja vēl dažas pavisam rosīgas un čaklas neminu, paldies viņām visām par čaklajām rokām!

Puķes esot pietrūkušas! Gods kavalieŗiem, kuŗi no Valijas Žvīgules puķu meitenēm ātri atpirka rožu klēpjus — lieks pierādījums, ka arī atomu laikmetā kavalieŗu gana!

Kaktā pie bufetes dzird debatētājam par kopas priekšsēža vietnieku Albertu Raidoni. „Es viņa galdiņu pārziņa amatu neņemtu ne par kādu naudu," saka dzejniece Janīna Babre uz Valdi Krāslavieti. Bet to apstājušas piecas daiļavas, un pār šādu tematu runāt neatļauj laiks. Jā, arī pats Raidonis, tikai uz mirkli atsēdies blakus cieminam Antonam Rupainim, atzīstas, ka darbs nav bijis vieglais. Galdu lielums ierobežots, dažs viesis vēlas sēdēt ar desmit draugiem pie galda, kur vietas tikai sešiem, cits vēlas būt tuvāk pie bufetes, skatuves, rakstnieku galda, vai divās dažādās vietās vienā laikā. Viesiem jāizsaka atzinība — tie bija iecietīgi, draudzīgi un jautri.

Ne visur jaudīs valda vienprātība, it sevišķi, ja runā par orkestŗa vadītāja Egona Jansona dziedāšanu. „Dari visu, lai Egons šovakar nedziedātu!" slepus ausī iečukst kāda dāma. Minūti vēlāk cita žēlojas, kāpēc Egons nedziedot, viņai patīkot mūziķa samtainais tenors.

Mūziķa vispār komplicēta lieta — to pierāda apstāklis, ka pianists, kādreizējais medicīnas students Valdis Treimanis, klavieres spēlējot, gandrīz izmežģījis roku. Labi, ka audiencē bija tik spējīgs mediķis kā Dr. Zvejnieks, kuŗš pēc īsas medicīniskas pārbaudes paziņoja, ka roka tomēr galīgi izmežģīta nav, un Treimanis var droši pieskarties melni baltajiem taustiņiem.

Pretim galdiņiem, pie kuŗiem sēd jurists Mangulis un gleznotājs Krūmiņš ar draugiem, karājas dižbilde ar virsrakstu „TILTS" un tilta skatu. Vājš zirdziņš pāri tiltam velk smagu vezumu. „Kur esi, Hugo Skrastiņ?" dzird nopūšamies daiļu dāmu. Jā, Tilta izdevējs, līdz ar Laikmeta izdevēju Eglīti laikam iestrēguši sniega kalnos starp Mineapoli un Čikāgu — viņu šoreiz nav. Toties Burbuļmāte Čikāgā pirmo reizi, bet tas nenozīmē, ka viņa nezinātu intrigas, noslēpumus, plānus, nodomus un vienkāršas pļāpas, kuŗas cirkulē vējainajā pilsētā. Viņa stāsta, konferansjē jautā, laudis aplaudē un smejas. Daža bauma itin sulīga, interesanta, bet Burbuļmātei vienīgai tiesības lietas tik atklāti pārrunāt. Viņa nav dakteris, pie kuŗa var nenākt apvainoti pacienti, nedz bodnieks, kuŗš var zaudēt pircējus.

Garderobi šoreiz pārzina trīs jaunieši — Jānis Kupcis, Valdis Siliņš un Ziedonis Ķezbers. Tiem arī netrūkst stāstāmā. Kāda dāma neesot gribējusi atstāt namu, pirms tai apsolīta vieta autobusā nākamgad uz Ņujorkas Preses balli. Dūšīgs kungs pieprasījis dzeltenas kurpes un violētu mēteli (tāds tiešām garderobē atrasts — lieks pierādījums, ka tērpu ziņā cilvēku gaume ir raiba kā dzeņa vēders.

Kad pēdējie viesi ap pulkstens četriem no rīta uz Čikāgas latviešu nama kāpnēm vienojās dziesmā „Tas trakais kavalieŗu gads", telpu kārtotāju nogurušais pulciņš nopūtās — „Tā bija gan viena traka balle . . . "

AR PĪPI UZ JUMTA

Jubilejā parasti notiek daudz fotografēšanās. Liekas, ka Latviešu biedrības jubilejā visvairāk fotografētā dāma bija dziedātāja Skaidrīte Prince, gan viena pati, gan kungu vai dāmu sabiedrībā. Iemesls laikam nebūtas, ka viņa uzņēmumos labi izskatās, tikpat labi kā dzīvē, bet varbūt vairāk arī tāpēc, ka viņas otrā puse ir pazīstamais fotografs Jānis Princis.

☆

Gan stāsta, ka ALA's sēdē piedalījušies trīs Bērziņi. Daudz lielāks sajukums bijis Bronksā ar Liepiņiem. Svētku sarīkojumā laikā no apmēram divi simtu apmeklētājiem sešas bijušas Liepiņu ģimenes, bērnus ieskaitot, pavisam 15 personas, kaut gan atsevišķās ģimenes savā starpā nav radinieki. Visi arī parakstījušies rakstnieka Nikolaja Kalniņa Ērmaņa ziedojumu sarakstā. Tas gan radījis mazu sajukumu, jo beigās vācējs nav zinājis, kuŗš no Liepiņiem parakstījies, kuŗš ne. Gandrīz tāds pats sajukums kā zviedriem ar Johansoniem.

Liepiņu Bronksā liela bagātība. Gadījies, ka divu Liepiņu priekšvārdi vienādi, un abi dzīvo vienā ielā, tikai dažus simtus numurus viens no otra. Pie tam šīs vārds nav nemaz no pārāk parastiem, abi saucas Haraldi. Lai nu būtu kāda atšķirība, tad telefona grāmatā viens ievests kā Liepiņs Harold, otrs kā Liepiņs Harold W. Līdzīgs stāvoklis arī ar Ozoliem. Māc. A. Ozola kaimiņos dzīvo Jānis Ozols, bet abi sūdzas, ka gadoties, ka pastnieks pastu samaina.

☆

Latvieši parasti par drošāko maksājumu līdzekli uzskata naudas zīmi. Gadās tomēr, ka par čeku maksā vairāk kā par kārtīgu dolara zīmi. Pasniedzot bankā pie lodziņa mainīšanai Kanadas desmit dolaru zīmi un čeku par 10 dolariem, amerikāņu naudā par čeku saņem 10 centus vairāk. Uz čeka dolara vērtība ir 92 centi, naudai tikai 91 cents, kaut arī latviešu uztverē nekas nav drošāks kā naudas zīme. Nav zināms, kur tas suns gul aprakts, bet domā, ka par naudu iekasē kādu mainīšanas maksu, bet par čeku sūtītājs jau samaksājis katra čeka vērtību, kas varētu būt 10 vai 15 centi.

Tie laiki pagājuši, kad par Kanadas dolaru maksāja vairāk. Atminā nāk tie laiki, kad Montreālā ielu dzelzceļā bija jāmaksā 26 centi amerikāņu naudā, bet 25 centi Kanadas naudā. Uz tilta gan abām naudām bija viena vērtība. Bet nav vairs Montreālā ielu dzelzceļa, nav vairs arī jāmaksā par tiltu, uzcelts gan jauns tilts, kur atkal kasē naudu. Bet arī kanadieši kļuvuši gudrāki. Ne katrā veikalā pieņemsā amerikāņu naudas starpību, citur to pielīdzina Kanadas naudai. Kas nu par sīkumiem strīdēsies, it sevišķi latviešu cilvēks!

☆

Klausītāji nekad nav cienījuši gari runātājus, it sevišķi, ja tie runā kādas sanāksmes debatās. Kaut arī bieži aizmugurē klusībā pukojas, parasti ļauj runātājam runāt, cik tas grib. Atklājot kultūras darbinieku sanāksmi 13. janvārī Ņujorkā, biroja vadītājs Dr. P. Norvilis norādīja, ka sēdes rīcībā ir 4 stundas. Darba kārtība bija gara, jautājumi visi svarīgi. Problēmas apskatīja tik pamatīgi, ka pie pirmā punkta pavadīja 3 stundas. Daži runātāji runas sākumā norādīja, ka viņi ilgi neaizkavēšot, pieteikšot tikai īsumā, bet šie īsie paskaidrojumi katrs bija ap 10 minūtēm, pie kam daži runātāji pie vārda pieteicās 3 vai 4 reizes. Tā pārējiem jautājumiem atlika tikai viena stunda un kas zina, kā un kad sēde beigtos, ja negaidītos atrisinājums. Šinī pašā dienā Ņujorkā bija prof. P. Saksa jubilejas svinības. Daudziem sēdes dalībniekiem bija pienākums ierasties Saksa godināšanā. Tā sēžu telpas atstāja vairāk kā puse no dalībniekiem un sēde bija jānobeidz ar uzņēmumu rādīšanu no Redingas latviešu novietnes. Kaut arī darba kārtību neizsmēla, sēdę tomēr beidzās laimīgi. Pukojās tikai tie, kas gaŗu ceļu bija braukuši, lai ziņotu par savu nozaŗu darbību, bet kuŗu dienas kārtības punktu neapskatīja.

Mākslinieks L. Linauts no Redingas bija pavadījis pusi dienas vilcienā, tikpat jāpavada arī atpakaļ braucienā, bet jautājumu par mākslu neapskatīja. Vēlāk gan dzirdēja, ka priecājušies bostonieši, kas kāda sarīkojuma dēļ nebija varējuši Ņujorkā ierasties.

Atrisinājums varētu būt tikai tāds, ka kāds kultūras mīļotājs varētu Kultūras biroja vadītājam uzdāvināt pulksteni, kas pēc katrām 3 vai 5 minūtēm nozvanītu, kas arī būtu katra debatētāja runas beigas.

Ezītis.

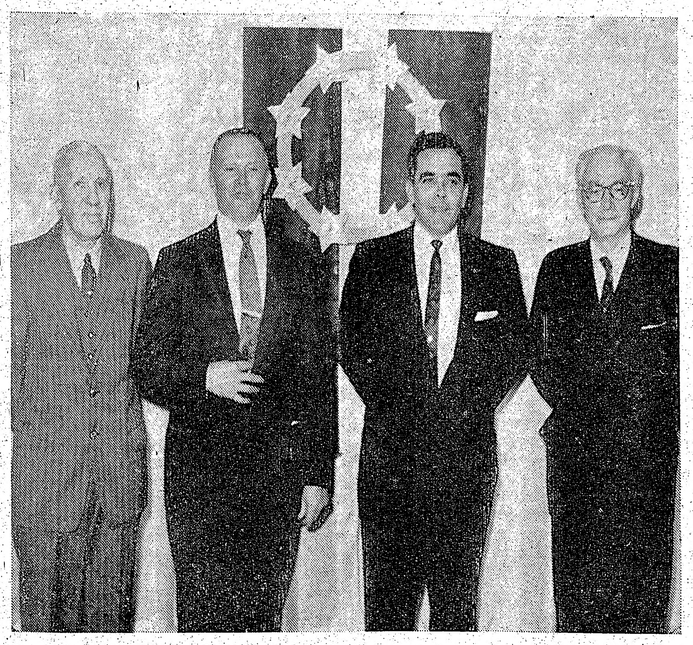

Vecie strēlnieki Dimoinā. Uzņēmumā no kreisās; strēlnieki Andrejs Spriņģis, Kristaps Dimza, DV apvienības Dimoinā prķs Voldemārs Palks, ceturtais — strēlnieks Arturs Veisbergs. Sk.

Miris Arnolds Kopmanis

ASV jendas Daugmales (1.) skaušu un Beverinas (1.) gaidu novadu vadītājas un vadītāji kopīgā sanāksmē Bostonā. Uzņēmumā: 1. rindā no kreisās — I. Treimane, B. Lēnbergs, G. Kalnāja, novada prķe M. Pētersona, ASVjendas gaidu prķe Z. Gaujenieče, M. Eferte. 2.r.: A. Zemgals, M. Siņķis, J. Siņķis, I. Eglīte, Z. Voldiņa, J.Zvirgzdiņš, M. Pulksteņa, M. Laiviņa, U. Krīvāns, P. Matsons, E. Prieditis. 3. rindā: I. Rupners, R. Asbergs, A. Oga, novada prķs E. Treimanis, A. Platais, M. Lēnbergs, A. Gaujenieks.

Pēkšņi ar sirdstrieku 61 gada vecumā Bruklinā 23. janvārī miris sabiedrisks darbinieks agronoms Arnolds Kopmanis. Bijis Ņujorkas latviešu organizāciju padomes priekšsēdis, darbojies Ņujorkas latviešu ev. - lut. valdē un revizijas komisijā, bijis ALA's delegāts.

Dzimis 1901. gada 14. decembrī. Beidzis Gaujienas draudzes skolu, pēc tam apmeklējis Priekuju un Jelgavas lauksaimniecības vidusskolas. Studējis Latvijas Universitātē lauksaimniecību, pievienojies korporācijas Selonija saimei. Darbojies kā subasistents Vecaucē, pēc tam bijis Balvu rajona agronoms. Darbojies par skolotāju Malnavas lauksaimniecības vidusskolā, bijis tur dārzniecības un vīna darītavas pārzinis. Kopš 1939. gada bijis Armijas ekonomiskā veikala Rīgā cīnu un likieŗu fabrikas direktors.

Uz ASV izceļojis 1949. gadā. Bijis Latviešu agronomu biedrības kasieris, Zemnieku Savienības Ņujorkas nodaļas priekšsēdis. Ņujorkā strādāja būvniecībā.

Sēru pieminas brīdis notika svētdien, 27. janvārī māc R. Zariņa vadībā. Liels bija bērinieku pulks, kas izvadīja rosīgo sabiedrisko darbinieku uz pēdējo dusas vietu 28. janvārī Bruklinas Grīnvuda kapsētā.

NUJORKA

Ņujorkas latviešu ev. lut draudzes Palīdzības fonda pagājušā gada ziedojumu vākšanas akcijā izsūtīti 1424 aicinājumi ziedot. No tiem atpakaļ atnākuši 711 ar kopēju ziedojumu sumu $3367. No katra devēja caurmērs ir $4,75. Palīdzības fonds pagarinājis ziedojumu iesūtīšanas datumu. Ziedojums palīdzībai nosūtāms līdz 16. februārim uz draudzes namu Bruklinā.

DETROITA

Māksliniece Anna Skrūzmane ir piekritusi būt par draudzes pastāvīgo solisti un mākslinieks Eduards Grīnvalds ir uzņēmies draudzes ērģelnieka pienākumus.

VILMINGTONA, DEL.

Vilmingtonas un apkārtnes latviešu kopas 20. janvāra dievkalpojumu Concordia baznīcā apmeklēja 40 apkārtnes tautieši. Dievkalpojumam sekoja kopas gada sapulce, ko vadīja Dr. Andrejs Baidiņš. Pārskatus sniedza draudzes mācītājs Jānis Siliņš un kopas valdes priekšsēdis Roberts Līdums. Kopa apzinājusi Delaveras štātā un tā tuvākajā apkaimē dzīvojošos tautiešus, kopskaitā 157 personas; 72 no tiem sastāv Sv. Jāņa draudzē Filadelfijā, un šīs draudzes mācītājs reizi mēnesī Vilmingtonā notur dievkalpojumus. Kopa kā vienība ar 1962. g. 17. martu uzņemta Amerikas Latviešu apvienībā un tekošajā gadā 75 personas izpirkušas apvienības biedru kartes. Pie kopas rosīgi darbojas svētdienas skola ar 4 skolotājiem un 20 skolēniem. Pastāv arī jaukts koris un dāmu ansamblis. Pag. gadā notikuši divi lielāki sarīkojumi, radio raidījuma ieskaņošana Filadelfijas Latviešu balsij un referātu pēcpusdienas.

Kopas valdē šogad darbosies: priekšsēdis R. Līdums, pr-ža vietnieks Uldis Kariņš, sarīkojumu daļas vad. B. Jaunākais, kasieris Arturs Staģītis, sekretāre Ruta Zadziorski un dāmu komitejas priekšniece Velta Kalniņa. Revīzijas komisija paliek līdzšinējā — Konrads Haks, Oskars Ozoliņš un Edvins Krams.

Landenburgā, Pa., dzīvojošais Jānis Rošāns 18. janvāra rītā, darbā braucot, cietis satiksmes negadījumā. Viņa vadītais auto noskrējis no apledojuša ceļa un atsities mūŗa sienā. Rošānam ievainota seja un līdzbraucējai, Ernai Rošānai, bez sejas ievainojumiem, lauzta arī labā roka. Cietušie ievietoti Vestčesteras apriņķa slimnīcā.

FILADELFIJĀ

Brīvo Latvju biedrība sava nama atjaunošanas priekšdarbu risinājumā jau nonākusi tik tālu, ka atliek tikai pieņemt izstrādāto projektu, lai tūdaļ varētu sākties tiešie darbi. Paredzams, ka jau marta sākumā varēs tagadējās vecās ēkas vietā sākt celt jaunu. Projektu izstrādājuši arhitekte Mirdza Sēja - Medika un Filips Andermanis. Kaut arī valde un būvkomisija šo metu atzīna par ļoti labu, galīgā veidā to tomēr vēl nevarēja pieņemt, iekāms nav pievienoti arī izmaksas aprēķini un paveikti daži grozījumi saskaņā ar biedrības vēlēšanos. Lai papildinātu nama celšanai nepieciešamos līdzekļus, Brīvo Latvju biedrība tuvākās dienās uzsāks plašu vēršanu ziedojumu vākšanu Filadelfijas un apkārtnes latviešu kolonijā.

Radio raidījums „Latviešu balss Filadelfijā" maksājumu grūtībām ticis laimīgā kārtā pāri un var darbu turpināt bez traucējumiem.

Daugavas Vanagu apvienības Filadelfijā gada sapulce, kuŗā paredzēta valdes pārvēlēšana, nolikta š. g. 16. februārī, plkst. 17,30 Brīvo latvju biedrības telpās.

Filadelfijas latviešu svētdienas skolas sagatavotā R. Blaumaņa lugas Pamāte izrāde sakarā ar J. Ūdŗa nāvi atlikta.

Filadelfijas Brīvo latvju biedrības gada sapulce nolikta svētdien, 17. februārī, plkst. 3.00 biedrības telpās.

Par Zentas Mauriņas apceŗējumu „Apnicība un steiga" svētdien, 3. februārī Brīvo latvju biedrībā referēs Dr. N. Viksniņš, korreferējot V. Zantam.

Brīvo latvju biedrības rīkotais biedru un viesu vakars paredzēts 7. februārī plkst. 8 vak. Atkārtojumā uzvedīs Mītrevica lugu „Dažādas mīlestības".

Brīvo latvju biedrības masku balle nolikta 23. februārī plkst. 8 vak. biedrības telpās. Masku godalgošana. Izlozes.

Filadelfijas Brīvo latvju biedrība saņēmusi no sava pag. gadā mirušā darbinieka dzīvesbiedres Rūsas kundzes 52 nozīmīgus dokumentus par agrāko laiku darbību, par ko Rūsas kundzei izsaka savu sirsnīgāko pateicību.

KLĪVLENDA

Mūsu kaŗavīri ir bijuši netikai veikli kaŗotāji un tēvu zemes sargātāji, bet arī labi sabiedriski darbinieki un organizātori. Arvienu lasām avīzēs par labiem DV sarīkojumiem. To sevišķi apliecināja arī vecie strēlnieki ar Ziemsvētku kauju atceres svinībām, kas notika DV apvienības mītnē. Gadu nasta nav saliekusi vecos Ložmetēja kalna un Tīreja purva vilkus. Savas baltās galvas pacēluši, stalti tie ieradās savā sarīkojumā. Kuplā skaitā bija pārstāvēta arī jaunākā kaŗavīru paaudze.

„Latviešu kaŗavīri, gatavosim ceļu brīvai Latvijai," iesākot svētbrīdi, teica vecais kaŗavīrs un mācītājs K. Briedis, kas tikko pārkāpis sava dzīves ceļa 70. jūdzi.

Labi sagatavotā programma patiesi iepriecināja apmeklētājus. Pēc oficiālās daļas strēlnieku kopas vecākais kapteinis J. Ozoliņš pateicās programmas izpildītājiem un apmeklētājiem.

Vakars noslēdzās ar azaidu. Pie dāmu klātiem galdiem vecie un jaunie kaŗavīri kavējās seno cīņu dienu atmiņās.

Kultūras dienu sarīkojums notiks 3. dziesmu svētku zīmē. Par dziesmu svētku nozīmi referēs rīcības komitejas priekšsēdis K. Avens. Sarīkojums notiks 26. janvārī Sokol kluba lielajā zālē, 4314 Clark Ave.

Latviešu nama apvienība 3. februārī, plkst. 3 p.p. Sokol kluba zālē, 4314 Clark Ave. sasauc akcionāru sapulci. Ņemot vērā svarīgo dienas kārtību, apvienības valde lūdz ierasties sanāksmē ikvienu dalības zīmes īpašnieku.

ASV BAZNĪCĀS

NUJORKĀ

3. februārī plkst. 2 dienā Betlemes baznīcā; plkst. 2 dienā Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā un plkst. 5 p. p. Bronksas Sv. Toma baznīcā.

Gada sapulce svētdien, 10. februārī Betlemes baznīcas zālē.

ČIKAGA

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

3. februārī, pl. 10. bērnu dievkalpojums un Svētdienas skola.

Pl. 11 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1649 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Dienvidkalifornijas draudzē, 2450 Griffin Ave., L. A. 31.

AURORA (ILL.)

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

OKLANDE

Oklandē, Centrālā luteraņu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

10. februārī plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

BURLINGAME (Kal.)

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SANTA - ROSA

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

SAKRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45. un H ielā.

LATVIEŠU IEVĒRĪBAI:

Ar šo paziņoju savu saistību izbeigšanu ar Alfrēda Kalnāja apgādu Čikāgā. Efektīvi ar š. g. 24. janvāri atsakos no žurnāla „Zintis" atb. redaktora pienākumiem.

Ja kādam būtu materiālas vai citas prasības pret mani, lūdzu griezties ar tām ne vēlāk kā līdz š. g. 10. februārim, pēc tam ne atbildu.

Hugo Atoms,
1607 No. Dayton St., Apt. 6,
Chicago 14, Ill., U.S.A.

UZVARĒTAIS SVEŠUMS

STĀSTS PAR LATVIEŠU JŪRNIEKU JĀNI SISONU

1912. gada novembrī Jānis Sisons divdesmit trīs gadu vecumā atstāj Rīgu, lai skatītu pasauli un kopā ar draugiem meklētu laimi svešā malā. Tolaik jau bija parasts uzlavīties uz kāda Daugavmalā pietauvota ārzemju kuģa un nokļūt svešā, lielā pasaulē. Tas izdodas arī Sisonam. Pirmās jūrnieka gaitas, bez jebkādām aroda un angļu valodas zināšanām, sākas Anglijas ostās uz kuģiem, kas dodas ar kravu, gan arī bez tās uz visām debesu pusēm. Pēc kāda brauciena no Anglijas uz Austrāliju Sisons paliek tur. Tas notiek 1914. gadā, kad sākas 1. pasaules karš. Pusgadu S. uzturas Sidnejā, kur atrod darbu un strādā sudraba raktuvēs. Bet jaunekli jau sagūstījis jūrnieka instinkts — prom uz Jaunzēlandi, bet no turienes ar norvēģu zēģelnieku uz Čili.

Bija jāpaiet 50 gadiem, lai Jānis atkal satiktos ar māsu.

Vētru dēļ zēģelnieks atradies ceļā no Ņukastles (Anglijā) līdz Čilei — 3 mēnešus un 8 dienas.

„Apkalpei bija jāķeras pie ilgi glabātām ēdiena rezervēm," stāsta Sisons. „Kad attaisīja kārbu vākus, simtiem mazu ložņātāju cilāja galviņas. Taču ēst vajadzēja, un kuģa pavārs te parādīja savu māku, atšķirot nevajadzīgo no ēdamās daļas."

Tolaik pasaules jūrās siroja vācu kara kuģis EMDEN jeb Jūras tīģeris, kā viņu tolaik dēvēja, kas bez žēlastības gremdēja armijas un kara materiālu transportus. Neitrālo valstu kuģus tas lika mierā. Kādu dienu plkst. 3 no rīta pie apvāršņa pamanām mazu dūmu svītru ar kursu uz mums. Tūdaļ mastā pacelam signālu, ka esam ievainoti un bez pārtikas. Īsā laikā EMDEN jau ir klāt, piekreisēja mūsu burinieka un skaļrunī jautāja, kas esam, ko vedam un no kurienes uz kurieni braucam. Tad Tīģeris pietuvojās klāt, un tā apkalpe sāka pārmeklēt mūsu burinieku. Ogļu kravu, atskaitot vajadzīgo daudzumu nobrauciena uz Čili, atņēma. Bet Tīģera virsnieks iedeva svaigu pārtiku, cigaretes un medikamentus.

„Mūsu burinieks piestāja mazā ostas pilsētiņā General. Kad visai apkalpei krastā izmaksāja algu, tā, atskaitot vienīgi kuģa kapteini, iesaistījās sauszemes darbos. Pēc tam gada nostrādāju vara raktuvēs. Bet jūras arājs ilgi neturas uz sauszemes. Tā atkal uzķāpu uz norvēģu kuģa Gerusee, kas veda salpetri uz Buenosairesu, Argentīnā. Strādāju gan kuģa mašīntelpā, gan par kajītes nevar dabūt darbu. Konstatēts, ka ir ļoti daudz dzīves notiek J. Ozoliņa rakstu — Jaunietis starp divām tautībām. Raksts ļoti pareizi rāda jaunatnes domas un spriedumus. Pareizs arī vecākās paaudzes rakstu jums. Arī novērots, ka šejienes iedzīvotāji gadu desmitos nav pazaudējuši savu tautību un pīemin savu vecāku izcelšanos.

Raksta tālākā risinājumā ir tomēr spriedumi, kas nav vairs tik rūpīgi pārdomāti un pamatoti. Citēšu šādu teikumu: „Bet es nedomāju, ka jaunam cilvēkam būtu viegla dzīve ģimenē, kur ikdiena aizpildīta vaidiem un nopūtām par zaudēto, un nepārtraukti jādzird kritizējam tas, ar ko viņš pats ir saaudzis skolā, tuvākā apkārtnē un ko vesela liela nācija ir atzinusi par vērtīgu un labu dzīves kārtību."

Bija jāpaiet vairākiem gadiem, un tikai pag. gadā māsa dabūja brāļa adresi.

„Pasaule ir maza, un viss kas noslēdzas zināmā lokā," priecīgi stāsta māsa Adelhaide. „Tā mēs pēc piecdesmit gadiem atkal satikāmies. Prieks jaucās ar asarām: viņš pirmoreiz ieraudzija manu meitu un mazbērnus. Brīnos un priecājos, kā viņš tik gaŗā prombūtnē svešumā, bez kontakta ar tautiešiem, saglabājis mātes valodu. Kaut arī mūsu jaunatne to spētu!"

Atrastajam brālim tagad gluži citāda vide, pasaule liekas savādāka ap viņu. Klusajā radinieku mītnē Ročestrā, N. Y., tagad ap viņu skan savējo valoda, dzirkst atkalredzēšanās prieks. Bet tagad viņš arī zina skaidri un noteikti, ka tūkstošiem latviešu atrodas brīvajā pasaulē, Amerikas krastā, kas steigā, briesmās un satraukumā atstāja dzimteni, nevis lai meklētu laimi svešumā, bet lai glābtos brīvībā.

J. Grauds

KĀ NEAIZMALDĪTIES NO LATVIETĪBAS

Ar interesi izlasīju „Latvijā" š. g. otrā un trešā numurā ievietoto J. Ozoliņa rakstu — Jaunietis starp divām tautībām. Raksta jumus. Arī novērots, ka šejienes iedzīvotāji gadu desmitos nav pazaudējuši savu tautību un pīemin savu vecāku izcelšanos.

Raksta tālākā risinājumā ir tomēr spriedumi, kas nav vairs tik rūpīgi pārdomāti un pamatoti. Citēšu šādu teikumu: „Bet es nedomāju, ka jaunam cilvēkam būtu viegla dzīve ģimenē, kur ikdiena aizpildīta vaidiem un nopūtām par zaudēto, un nepārtraukti jādzird kritizējam tas, ar ko viņš pats ir saaudzis skolā, tuvākā apkārtnē un ko vesela liela nācija ir atzinusi par vērtīgu un labu dzīves kārtību."

Saprotams, nevienam, ne jaunam, ne vecam, nepatīk ilgstoša zūdīšanās un nepamatota kritika. Tomēr paliek jautājums, vai tā kārtība, ar kuŗu jaunietis saaudzis skolā un sabiedrībā, domas un idejas, ko tas iegūst skolas un studiju gados, visa nācija ir atzinusi par labām un vērtīgām. Visos populārākos amerikāņu žurnālos lasām prestējas domas. Amerikā ir daudz trūkumu, un tos nekritizē tikai jaunie iecelotāji, bet arī paši vecie amerikāņi. Šeit daži piemēri:

Angļu valodas mācības metodi, kas gadu desmitiem lietota skolās, atrod par nepiemērotu.

Jaunatnes elku slavināšana ir nogājusi bezjēdzībā. Nevienam vairs nevajaga prast dziedāt un mūzicēt, lai kļūtu slavens. Pietiek ar labu reklāmu.

Lielā brīvība abu dzimumu jauniešu attieksmēs novedusi Ameriku pie lielākā irstošo laulību skaita.

Raksta par to, kādēļ jaunietis nevar dabūt darbu. Konstatēts, ka ir ļoti daudz dzīves notiek J. Ozoliņa rakstu — Jaunietis starp divām tautībām. Raksts ļoti pareizi rāda jaunatnes domas un spriedumus. Pareizs arī vecākās paaudzes rakstu jums

LATVIETĪBAS

konsta-
es no-
natnie-

Ne-
trūkst
atējus
s un
avo,un

vidus-
kulti-
tni no

s jau-
traucē-
skāru-
o paš-
tau-
kritiī"
n šim
"sa-
in ap-
ribām,
vainas
dzībā
uzska-
miem.

dzīvi,
to, te-
tā lie-
šām tā

i vairs
šis aiz-
ntaziju
vizijas

nevar
tos no
s stun-
televi-
ratiem

k pri-
ai vēl
Ame-
gadā,
lāja ti-
ni gan
tpalici-

s nav

UDOŠ
T

vigācijā
nizvien
kokvil-
ts klu-
u rūp-
ēmums
ū. Bez-
ni un
s gan
saucie-
usi, ka
os paš-
gan pa-
s lielā-
lti do-
u likvi-

sākam
viņu
pilditos
viņiem
turpre-
ciešāk
uz labā-
os.

ū mazi-
ieuji au-
kas par
emi vai-
strāliju:
0.000 an-
izbrauk-
ņada pē-
emigrēt
s pie 10

viņiem
ontinen-
v šaubu
kas ju-
ies. No
m laiku
ziies pa
tgriezies
iņš, kas
s pie sa-
ieta, kur
a atliku-
šķirties
nepilni
iņš atkal
un auk-
agrākajā
izturēt
mu, ko
inā! Cik
Jorkši-
šreiz klā-

nu Aust-
ādēm pē-
kā skaitā
eprecētas
ns, cerībā
augus.

salīdzinājis ar tā laika dzīvi Amerikā, bet ar šīsdienas, pilsētu apstākļiem.

Pašreiz esam Amerikā, un ne tikai jaunie vien grib dzīvot. Dzīvot gribam visi. Labāk un ērtāk dzīvot nav nekāda māksla, to jau esam iemācījušies. Nākamiem amerikāņiem derētu tomēr šo to pārdomāt. Bez vecāku palīdzības jau neviens neizaugs ne par kārtīgu latvieti, ne amerikāni. Doma, ka jaunietis šeit augtu starp divām tautībām, ir nepareiza. To nevar attiecināt ne uz Ameriku, ne Kanadu, ne Austrāliju.

Būt latviešu vecāku bērniem arī nemaz nav jāpiepūlas, tādi būs visi, kam vecāki būs pateikuši, ka viņi ir latvieši. Dziedāt latviešu dziesmas ir jau grūtāk, tas prasa piespiešanos un mācīšanos. Vēl grūtāka ir latviešu grāmatu lasīšana. Tā jau ir šo laiku neatzīta nodarbošanās, citādi jau visi amerikāņu žurnālī nesludinātu: „dodiet mums vīrus, kas lasa!" Ja mēs sāktu lasīt grāmatas tikai tad, kad to saturu saprotam, tad gan neviens nebūtu skolas pabeidzis, vai par ārstiem vai inženieriem izmācījušies. Arī latviešu grāmatas jālasa, lai saprastu, kādēļ tēvs vai māte sevi labprāt pieskaita latviešiem un stāsta par savas tautas ciņām un savu darbu dzimtenē. Par latvieti kādu izaudzināt var, pirmkārt, tikai tēvs vai māte.

Jautājums tomēr paliek, vai jaunietis, kas latviski runā, jau jūtas latvietis. Lietuvju autors Dr. Juozs Ģirnius (Juozas Girnius) 1956. gada vasarā lasīja lietuvju kultūras kongresā referātu par tematu: „Nacionālā kultūra tautas dzīvības pamats," apskatot lietuvju bērnu problēmas Amerikā. Referents teicis: „Būdama ļaužu sabiedrība, tauta vispirms ir garīga sabiedrība, reizē ar to nevis iedzimtības, bet kultūras parādība. Kultūra ir tas pamats, kas attiecīgo sabiedrību apvieno tautā." Tālāk seko secinājums: „Un te nu nepatikamā patiesība, ko baidāmies atzīt: lietuvim (mūsu gadījumā latvietim) būt nozīmē vairāk kā būt dzimušam no lietuvju vecākiem vien. Vecāki cilvēki var sevi mierināt — lietuvji dzimuši, lietuvji paliksim. Pavisam citādi tas ir mūsu bērniem. Tautība nav kā manta novēlama, tāpat tas ir ar kultūru. Naivais iesk ats, kas ietverts vārdos „pats par sevi saprotams," ir vainīgs, ka tautiskās audzināšanas uzdevumus saprotam pārāk šauri un turklāt arī maldīgi." Referents aizrāda, ka bērns ir jāiemāca mīlēt savu tautu, un ja bērns jautā, kādēļ pašu tauta jāmīl, tad tas tikai nozīmē to, ka nemīlam vēl to, ko mums liek mīlēt. Ko nemīlam, pret to neizjūtam arī pienākumu. Ja tautas milestībai jāmeklē pamatojumi, nonākam krustceļos. Nevaram pierādīt, kādēļ paša tauta jāmīl. Nekādi argumenti neiededzinās milstību, jo tautas milestībai nevajaga nekādu argumentu. Milestība iedegas pati, tomēr gan ne tukšumā, ne gluži no nekā, bet ieaugot kādā patiesā īstenībā, kas kļūst par paša daļu. Kamēr jaunietis neieaug tautiskumā, kamēr tas nebūs kļuvis par viņa personīgo daļu, tikmēr arvienu atskanēs jautājums — „kapēc man jāpaliek lietuvim (latvietim)?"

Tālāk referents saka: „Varam gan teikt, ka valoda ir lietuvietības atslēga, bet tā tomēr vēl nenozīmē iekļaušanos lietuvietībā. Atslēga ir nepieciešama, ja gribam sasniegt, kas aiz šīs atslēgas glabājas. Bet, ja tas mums nerūp, tad arī atslēga zaudē savu svarīgo nozīmi. Tā notiek arī ar tēvu valodu, ja to nekur nelieto vairāk kā tikai, lai mājās ar vecākiem sarunātos." Šeit nu nobeidzot izvilkumu, nonākam pie „Latvijā" iespiestā raksta domām, kā panākt izšķiršanos, kuŗai no dzīvi ietekmētājām dīvām domu un kultūru pasaulēm lai jauneklis pievienojas.

Secinājums, ka diviem kungiem nevar kalpot, bet no jaunieša to prasot. Tā rodas spriedums, ka svarīgākais pienākums ir kalpot jaunajai dzimtenei un iekļauties tajā. Nenoskaidrots tomēr paliek, vai kalpot nācijai, kuŗā viņš dzīvo, vai labāk palikt par amerikāni, arī vēl piekopjot un attīstot savu tautiskuma apziņu. Šeit domas dalās. Palīdzīgi varētu būt secinājumi, pie kādiem nonācis pr. N. Trepša savā rakstā „Patriotisms un kristietība," katoļu mēnešrakstā „Dzimtenes balss" 1962. gada nov. numurā.

(Nobeigums 8. lpp.)

F. CIELĒNA MEMUĀRU

LAIKMETU MAIŅĀ

II sējuma sagatavošanas darbi, kas tuvojas noslēgumam, plašo apmēru un bagātīgā illustrātīvā materiāla dēļ spiestuvē nedaudz aizkavējušies, un tāpēc

subskripcijas termiņš pagarināts līdz 25. februārim.

Šajā sējumā jo plaši tēlots Satversmes sapulces laiks. Lasītāja skatam atklājas lielās problēmas un darbs, kas vainagojās ar Latvijas Demokratiskās Satversmes pieņemšanu un agrārā likuma izstrādāšanu. ❶ Saeimas darbības laikā tēlots ne tikai likumdošanas darbs parlamentā, bet arī valdību sastādīšana, darbība un attieksmes ar parlamentu. Še atklājas tā politiskā aizmugure, par kuŗu nemēdza runāt šo notikumu laikā. ❷ Izceļot Latvijas demokratiskās valsts tapšanu un ziedu laikus, F. Cielēns tikpat atklāti un godīgi tēlo demokratijas norietu un tā cēloņus, kas ievada Latvijas cēlienu nākamā Eiropas traģēdijā. ❸ Protams, plaši tēlota Latvijas ārpolitika, jo F. Cielēns bija ne tikai ārlietu ministra biedrs Pauļuka valdībā, ārlietu ministrs Skujenieka valdībā un sūtnis Parīzē, bet arī visu Saeimu ārlietu komisijas priekšsēdis. ❹ Kā jau memuāros, te portretēti mūsu ārlietu ministri, īpaši Z. Meierovics, mūsu sūtņi un ārvalstu diplomātiskie pārstāvji Rīgā. ❺ Blākus politiskam darbam autors vienmēr atradis laiku mūsu kultūras un mākslas dzīves problēmām, tāpēc viņa memuāros sastapsim arī daudz pazistamu seju no Latvijas neatkarīgās valsts uzplaukuma laikmeta.

Istā audeklā iesietais sējums maksās:
Subskribentiem — līdz 25. februārim
ASV un Kanadā $ 5.00 (brīvā tirgū $ 7.00),
citās zemēs — attiecīgu ekvivalentu.
Pasūtinot reizē II un I sēj., tie kopā maksā $ 10.00.

Pasūtiniet apgāda pārstāvim **ASV un Kanadā — V. Bumbērs, 10102 Leder Rd., Silver Spring, Md. / USA.**
grāmatnīcās
vai apgādā MEMENTO
Pilvägen 11, Lidingö 3, **Sweden.**

Velcam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

T. Zeltiņš, TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns (Drupu republikas II d.)	$ 4.50
O. Krolls, KARALIS GAIDA, atmiņas	$ 5.50
Z. Lazda, STARU VIESULIS, dzejoļi	$ 4.00
R. Tagore, GORA I daļa, romāns	$ 4.50
R. Tagore, GORA II daļa, romāns	$ 4.00
Ž. Ziono, PASAULES DZIESMA, romāns	$ 3.80
A. Gailite — CEĻINIEČE	$ 4.20
Ansl. Eglītis — PANSIJA PILĪ — atmiņu romāns	$ 5.00
A. Dziļums — ZEME DZĪVO — romāns	$ 4.50
V. Kārkliņš — ROMANTISKI IEMESLI — romāns	$ 4.50
J. Veselis — BLĀZMAS STAIGĀTĀJI	$ 3.80
G. Zariņš — CEĻŠ UZ PASAULES GALU — noveles	$ 3.50
M. Barvika — ZIEMASSVĒTKU PASAKAS	$ 2.80
A-A. Milns — Lācīša Pū briniškīgie piedzīvojumi	$ 2.80
S. Cveigs — DEGOŠAIS NOSLĒPUMS — noveles	$ 3.60
H. grāfs von Lendorfs — AUSTRUMPRŪSIJAS DIENAS GRĀMATA	$ 3.60
A. Silgailis — LATVIEŠU LEĢIONS	$ 8.80
A. Dziļums — ZEME DZĪVO — romāns	$ 4.50
I. Gubiņa — PAR SAPŅIEM NEMAKSĀ — noveles	$ 3.80
V. Mobergs — VĒSTĪJUMS NAKTĪ — romāns	$ 4.00
A. Niedra — TAS TRAKAIS KAVALIERU GADS, rom.	$ 5.00
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS	$ 7.80
J. Street — RĪTDIENAS PLAUJA — romāns	$ 5.20
Ed. Avota, LATVIEŠU VALODAS PRAKTISKIE VINGRINĀJUMI	$ 1.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ — dzejoļi	$ 1.50
E. Dunsdorfs — LATVIJAS VĒSTURE — 1600 - 1710	$ 12.50
A. Johansons — VĒJU MEZGLI — esejas	$ 2.80
A. Daugule — SADEDZINĀTIE TILTI — romāns	$ 3.00
A. Čika un A. Šmits — — SPORTA SMAIDS — atmiņas	$ 3.00
T. Zeltiņa redakcijā — DZEJAS UN SEJAS — antoloģ.	$ 7.50
J. S. Turģenevs — DŪMI — romāns	$ 3.85
Guntis Zariņš — VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA — stāsti	$ 3.80
Ilze Šķipsna — VĒJA STABULĒS — stāsti	$ 3.80
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta dzīves un darba atmiņas	$ 5.50
TILTS Nr. 42./43 — žurnāls	$ 2.00
TILTS Nr. 44./45. — žurnāls	$ 2.00
TILTS 46/47. — žurnāls	$2.00
TILTS 48./49. — žurnāls	$ 2.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 41	$ 1.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 42	$ 1.00
Irma Grebzde — KALNI KAPJ DEBESĪS — noveles	$ 3.60
Marg. Kovaļevska — POSTA PUĶE — romāns	$ 4.00
F. E. Tamsāre — VELNS AR VILTOTU PASI — romāns	$ 3.40
V. Kārkliņš — VAKARA ZVAIGZNES — romāns	$ 4.00
Francis Molnārs — PAVILIELAS ZEŅI — jaunatnes romāns	$ 3.00
V. Krāslavietis — AR LAIKA DEGLI — dzejoļi	$ 3.00
S. Lazdiņa — SADEGUSIE SPARNI, II daļa — romāns	$ 3.90
E. Dārziņš — PAVASARA STRAUMES — dienas grām.	$ 3.50
Andr. Eglītis — LĀSTS — dzejoļi	$ 4.25
LATVIJAS ATBRĪVOŠANAS KARA VĒSTURE, II d.	$ 8.00
K. Kurbads — SILU SALKAS — dzejoļi	$ 2.80
A. Irbe — MUMS NAV SVĒTVAKARU — noveles	$ 3.20
E. Čirikova — TRIMDA — II daļa, romāns	$ 5.00
E. Čirikova — JAUNĪBA — I daļa, romāns	$ 4.50
E. Čirikova — ATGRIEŠANĀS — III daļa, romāns	$ 5.00
A. Brigadere — DRĀMA un NOVELES	$ 4.00

Lūdzam pasta izdevumiem pievienot 5% no vērtības. Grāmatas nosūtām nekavējoties, ja krājumi to atļauj.

Pasūtināmas **DV GRĀMATNICĀ — 123 HURON IELĀ TORONTO 2-B, ONT.**

FILATELISTU IZSTĀDE MONTREĀLĀ

Montreālas latviešu skola 1963. gada 9. februārī, plkst. 7 vak. St. Kevins skolas zālē rīko Draudzīgā aicinājuma sanāksmi, apvienotu ar R. Blaumaņa 100 gadu dzimšanas dienas atceri.

Latviešu filatelistu apvienības valde, sadarbībā ar latviešu skolas vadību, sarīkojumā iekārtos Latvijas pastmarku skati.

Skatei savus klāstus piesūtījuši galvenokārt LFA jaunatnes nozares dalībnieki. Būs arī klāsts, kas kādā amerikāņu izstādē ieguva pirmo godalgu — zelta medaļu. Ar savu krājumu skatē piedalās arī visjaunākais LFA dalībnieks A. Johansons no ASV. Zēnam tikai septiņi gadi, tomēr viņa sagatavotais klāsts ir redzēšanas vērts.

Vidējo paaudzi pārstāvēs R. Norītis no Toronto, savā klāstā parādot arī kādu mūsu nelaika sūtņa A. Bilmaņa vēstuli agr. Sav. Valstu prezidentam F. D. Ruzveltam līdz ar velti, Latvijas pļaujas svētku marku diplomātiskās loksnes daļu, kas nāk no F. D. Ruzvelta personiskās kollekcijas.

Montreālas pārstāvis A. Grebļis izstādīs aploksnes, kas saņemtas no dažādām valstīm, kur dzīvo LFA dalībnieki, un ir interesanti apmarkotas. Izstāde darbosies jau no pulksten 6. Paskaidrojumus sniegs LFA valdes darbinieki LFA valdes sekretārs.

SĀRKANIE SMIEKLI

Kāds nelaimīgs, visus komūnisma „labumus" izbaudījis Rumānijas pilsonis nolemj izbeigt savu bezcerīgo eksistenci. Bet pateicoties partijas gādībai, viņš ir tik nabadzīgs, ka nav šai vajadzībai piemērotas virves, nav arī naudas, par ko nopirkt indi, ne arī šim nolūkam pietiekoši asa naža. Viņš izstrādā plānu, lai ar citu palīdzību varētu šķirties no dzīves.

Pilsonis nostājas rumāņu tiesību ministrijas nama priekšā un kliedz: „Nost ar ministru! Uzkārt šo velnu, tautas apspiedēju!" Tā viņš turpina, cerēdams, ka ministra miesas sargi viņu nolikvidēs.

Skriešus tuvojas sargi, bet gaidītās šaušanas vietā tie apskauj viņu: „Lai slavēts Dievs, tad jau amerikāņi ir šeit!"—

ATSAUCATIES — JŪS MEKLĒ!

Amerikas Latviešu Apvienības sekretariāts lūdz atsaukties ziņu saņemšanai no piederīgiem sekojošas personas:

Raimondu Bergmani, apm. 30 gadus vecs, no Ventspils apkārtnes, meklē piederīgie; Mirdzu Girgenu (vai Jirgenu) dzim. Strautiņa, dzimusi Rīgā, 1924. gadā, dēli Bruno un Juris, dzimuši 1949. g. Amerikā ieradušies ar kuģi „General Greely" 1950. g. Pirmā dzīves vieta Amerikā bijusi Akron, Pennsylvania. Meklē māte Lidija Strautiņa. Eriku Pētera d. Gustavu meklē māte Alma Bērziņa un meita Renāte Gustava; Imantu Janševski, apm. 41 g. vecs, no Latgales; Kazaku, dzīvo Ņujorkā vai tās apkārtnē, meklē Arvīds Bože; L. Sproģi, agrākā adrese: c/o. Maslova, Montreal, P. Q. Canada, var saņemt vēstuli; Katrīni Sakuti dzim. Caune un viņas meitu Elzu Valteru, dzim. Caune; meklē māsa Helena Cincele. Viktoru Voldemāru Virbicki, agr. adrese Espyville, Pa., meklē Teodorija Plinta dzim. Virbicka (agrāk Leščovs).

Ziņas var pieprasīt ALA's kartotēkai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc., 917 15-th Street, N. W., Edmonds Building, Washington 5, D. C. Telef. DIistrict 7-8064. Meklētai personai piesūta meklētāja vēstuli vai adresi tieša kontakta nodibināšanai, bet meklētās personas adresi nekur tālāk nesūta. Personas, kas atsauktos, lūgtas pievienot lapsētīgu ziedojumu meklēšanas izdevumu segšanai; no ārzemēm pievienojami International Reply kuponi.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveice.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vaciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

SŪTIET UZ LATVIJU
NAILONA KAŽOKUS
Pilna garuma, ļoti silts. Vaļēja stila ar lielu apaļu apkakli un lielām pieliekamām aprocēm. Satīna odere. Pelēkas vai brūnas strīpas **„SQUIRREL EFFECT".**

Mazs	US	$ 71.40	svars 4 mārc.
Vidējs	US	$ 77.00	svars 4 mārc. 4 unc.
Liels	US	$ 82.75	svars 4 mārc. 12 unc.

„BEAVER LAMB EFFECT"

Mazs	US	$ 65.60	svars 4 mārc.
Vidējs	US	$ 71.40	svars 4 mārc. 4 unc.
Liels	US	$ 77.00	svars 4 mārc. 12 unc.

Līdz 9 mārc jāpieskaita sūtīšanas izdevumi $ 6.85.
Līdz 19 mārc. jāpieskaita $ 8.15.
Naudas pārvedumu adresējiet: „DAUGAVAS VANAGI" un līdz ar saņēmēja pilnu vārdu un adresi sūtiet
DV SAINĪŠU NODAĻAI,
123 Huron Stree t, Toronto 2 - B, Ont., Canada.
Piegāde 4 līdz 6 nedēļu laikā.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO
PIEŅEM VISADA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINAJUMUS:
❶ LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
❷ VIZĪTKARTES,
❸ DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
❹ KONCERTU PROGRAMMAS,
❺ SARĪKOJUMU BIĻETES,
❻ PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
❼ GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
❽ VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

DĀVINIET LM SKAŅU PLATES!
Pasūtinājumus nekavējoties izpilda
DV GRĀMATNĪCA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT., CANADA.
Tās visas jaunos krāšņos ietvaros. Piesūtām arī tieši dāvanas saņēmējam, uz vēlēšanos pievienojot Jūsu apsveikuma kartīti.

VECĀKA SIEVIETE
vajadzīga pie 2½ g. v. bērna uzraudzīšanas 5 dienas nedēļā.
Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā, HO 3-6680, Toronto.

MEKLĒ BĒRNU UZRAUDZĪTĀJU
pie 5½ g. v. bērna latviešu ģimenē.
Jādzīvo uz vietas.
Zvanīt pēc plkst. 7 vakarā. 261-8214, Toronto.

LAIMES ZĪLĒTĀJA
zilē no rokas un kārtīm, stāsta par pagātni un tagadni. Atbild uz visiem jautājumiem un palīdz visās problēmās.
Bez maksas — mazs ziedojums tiek pieņemts, ja esat apmierināti
Pieņem no plkst. 9 r. līdz 9 v. Zvaniet 921-4038, 36 Cecil Street, Toronto.

FRANK VASS B.A.
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto, (pie Spadina Ave.)
Tel. WA 2-6112, 2-6111.

OPTIKIS LUNSKY
170 COLLEGE St., Toronto
WA 1-3924.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

Mūsu mīļais
MIĶELIS SILNIEKS
miris 72 gadu vecumā 1963. g. 20. janvārī Nīcas pagastā, Latvijā.

Par viņu sēro:
SIEVA, MEITAS, DĒLS, MAZBĒRNI, BRĀĻI un MĀSA LATVIJĀ un BRĀLIS KANADĀ.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—8, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

AIZRĀDĪJUMS SAINĪŠU SŪTĪTĀJIEM

Sakarā ar jauno noteikumu spēkā stāšanos, lūdzam visus tos tautiešus, kas sūtījuši sainīšus uz dzimteni ar mūsu starpniecību, reklamācijas par iepriekšējiem sūtījumiem ie sniegt ne vēlāk par š. g. 10. februāri. Pretējā gadījumā tās netiks ievērotas.

DAUGAVAS VANAGU SAINĪŠU NODAĻA
123 HURON STREET, TORONTO 2-B, ONTARIO, CANADA.

NOTIS —

V. Dārziņa	— 200 latviešu tautas dziesmas I-IV d	$ 3.50
"	— 200 latviešu tautas dziesmas II d	$ 6.00
"	— Sonata No 2 Klavierēm	$ 2.50
"	— Treludes "	$ 2.00
"	— Sonatina G "	$ 2.50
"	— Sonatina F "	$ 2.50
"	— Mazās svītas "	$ 2.50
"	— Divas Prelūdes G "	$ 1.50
"	— Tiade de Preludes "	$ 2.50
"	— Trittico Barbaro "	$ 2.50
"	— Suite A "	$ 2.50
"	— Spēlējiet pirkstiņi I-II klavierēm	$ 2.50
"	— 25 latviešu tautas dz. vieglā apstrādājumā	$ 1.20
V. Dārziņa	Sonāta I	$ 2.50
E. Dārziņa	— Melancholiskais valsis — klavierēm	$ 0.70
Jēkabs Poruks	— Es dziesmu meklēju I	$ 2.50
Valdemārs Ozoliņš	— Sarmotai dvēselei — solo dz.	$ 5.00
Ā. Jurjāna	— Kantāte	$ 2.00
"	— Lūgšana un E. Dārziņa Rezignācija	
"	— Jel nevaicā	$ 1.20
Arvīds Purvs	— Zelta Rasa, garīgu dziesmu krājums koriem	$ 6.00

Dabūjamas
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 HURON STREET, TORONTO, 2 - B, Ontario.
Lūdzam nošu pasūtinājumiem pa pastu pielikt 10 ¢ pasta izdevumiem.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn. $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

SAV. VALSTĪS sazināties ar:
A. Lāci, 101 Brighthwater Court, Brooklyn 35, N.Y.
J. Lāci, 611 Argyle Rd., Brooklyn 30, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Lībieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc.
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
V. Miķelsonu, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. Zirniti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich.
V. Irbi, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y.

KANADĀ:
J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
J. Ligeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont.
R. Epneri, 59 Langarth St. E., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Kiviti, 236 First Ave., Ottawa, Ont.

ANGLIJĀ:
DVF Grāmatnicu, 72 Queensborough Terrace, London.
J. Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.

ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Ž. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

BASKETBOLĀ SVĒTDIENAS LĪGĀ DV ZAUDĒ TRIDENT VIENĪBAI

Kārtējās līgas spēles Internacionālajā svētdienas līgā beigušās, un pirmo vietu izcīnījusi Andis vieniba. Pēdējā sacīkstē DV spēlēja ar Trident vienību. DV bija tikai 5 spēlētāju sastāvā, nebija arī centra A. Richtera, un Tridents uzvarēja ar augstu — 82:37 rezultātu.

Tajā pašā dienā Andis ar pūlēm pieveica pēdējā vietā esošo igauņu Kalevu ar 67:65. Spēļu finālos iekļuva: And.s, Tridents, DV un Aušra.

SIEVIEŠU VOLEJBOLA MEISTARSACĪKSTES TORONTO

Kanādas volejbola meistarība „A" grupā Ontario apgabalā piedalās 6 vienības, 5 no Toronto un 1 no Hamiltonas. TLSK šogad nav šajā meistarības grupā pārstāvēta, un latviešu sieviešu vienība startē no University Settlement. Šinī grupā piedalās arī Hamiltonas Sparta, bet vienības ierindā šogad spēlē arī 3 kanadietes.

University Settlement latviešu vienība pirmajā aplī spēlēja 2 spēles, zaudējot 2 setus University Settlement Blues vienībai, bet uzvarot Spartu ar 2:0.

Latviešu vienībā spēlē: Z. Grike, V. Brasliņa, R. Alberta, V. Viškere, M. Kirša un V. Ādmine.

TORONTO LATVIEŠU YMCA's BASKETBOLISTI UZVAR METRO TORONTO POLICIJAS VIENĪBU AR 60:29

Finālās spēļu kārtas pēdējā spēlē Latviešu YMCA tikās ar Metro Toronto policijas vienību, kuŗā šogad spēlē arī Kanadas latviešu izlases spēlētājs I. Dūlmanis. YMCA nokļuva vadībā pašā spēles sākumā, bet nespēja kaut cik ievērojami atraties no augumos daudz pārākiem policistiem. Puslaiks beidzās ar nieka 29:17 rezultātu. YMCA šajā puslaikā daudzas lieliskas grozu iegūšanas iespējas palaida neizmantotas. Otrā puslaikā YMCA darbojās ļoti pārliecinoši un pilnīgi paralizēja pretinieka uzbrukumu. Atzīstami labi aizsardzībā sadarbojās J. Zentiņš un A. Spricenieks, arlabot pārtvēra gandrīz visas no groza atlēkušās bumbas, bet arī labi ievadīja uzbrukumu. Centrā spēlēja M. Ešmits kas izpelnījās otrā puslaikā 5 piezīmes. YMCA nodemonstrēja techniski jauku spēli un uzvarēja ar 60:29; pretinieks otrā puslaikā spēja iegūt tikai 12 punktus. YMCA spēlēja: M. Ešmits-8, V. Veselis-18, J. Zentiņš-13, E. Soste-7, M. Ozoliņš-4, A. Grīķis-4, A. Spricenieks 6, Getler.

YMCA zaudējusi savu kārtējo centru Jāni Krasovski, kas aizbraucis uz ASV, lai nobeigtu iesāktās studijas.

TLSK ZAUDĒ LAKESIDE GLASS VIENĪBAI AR 56:82.

TLSK L. Timmermanis paraksti viens pats iegūst savai vienībai no 30 līdz 46 punktiem. Spēlē pret Lakeside Glass Timmermanim nebija parastās veiksmes, un reizē ar to vienībai bija pasmagi jāzaudē. Puslaiks beidzās kanadiešu labā ar 35:21, bet visa spēle ar 82:56. TLSK spēlēja: Ļ. Timmermanis-20, B. Smith-19, V. Priedītis-2, M. Groskaufmanis-6, V. Zvanītājs-6, J. Graubiņš-3, V. Mazūrs un E. Skujiņš.

KANADAS, ZVIEDRU UN AMERIKĀŅU BOBSLEJISTI SAVAINOTI TRENIŅĀ

Austrijā jau ieradušies pasaules meistarsacīkšu dalībnieki bobslejā un mēģina iepazities ar sacīkšu vietu. Treniņā notikuši vairāki pasmagi nelaimes gadījumi. Vispirms celiņa beigu posmā cieta 2 zviedru sportisti. Smagāki cietuši kanadieši M. Gordons un Harrisons, kad viņu divvietīgais bobslejs pilnā sparā noskrēja no ceļa. Abi kanadieši izmežģījuši rokas plecā un guvuši ievainojumus sejā. Pēc nelaimes gadījuma, kuŗā cietuši 2 amerikāņi, treniņi pārtraukti, lai uzlabotu un nodrošinātu sacīkšu ceļa beigu posmu.

LIETUVIEŠU LABĀKIE SASNIEGUMI VIEGLATLĒTIKĀ 1962. GADĀ

Aldone Stančūte aizmetusi šķēpu 55,68 m, Kristīna Ķeturakīte aizgrūdusi lodi 15,46 m, Vitautas Jāras aizmetis disku 58,73 m, Antānas Vaupšas aizlēcis 7,90 m, Ķestutis Orantas sasniedzis šķēršļu skrējienā 300 metros 8:45,6 min.

JAUNS PASAULES REKORDS KĀRTSLĒKŠANĀ TELPĀS

Soms Penti Nikula guvis jaunu pasaules labāko sasniegumu kārtslēkšanā telpās, pārlecot 16 pēdas un 1¾ collas. Vecais rekords piederējis amerikānim Don Meyers, un bija 16 pēdas un¼ collas. Nikulam pieder arī pasaules rekords kārtslēkšanā brīvā dabā, kuŗu tas sasniedza 1962. gada jūnijā.

BASKETBOLA SPĒĻU KALENDĀRS TORONTO

INTERMEDIATE BASKETBOLA LĪGĀ — piektdien, 1. februārī, TLSK spēlēs ar YMCA'u, pēc šīs spēles turpat TLSK ar YMCA'u spēlēs latviešu meistarības B grupā. Sākums plkst. 7 vakarā. Sacīkstes notiks Centrālā YMCA'ā, 40 College Street.

Kā neaizmaldīties . . .

(Pārnesums no 6. lpp.)

Doma ļoti vienkārša un saprotama: „Kā tad jādzīvo, lai būtu labs latvietis? Atbilde katram kristīgam cilvēkam ir tikai viena: esi labs kristietis un tu būsi labs latvietis. Labs kristietis arī laicīgās vērtības sakārto pēc to svarīguma. Un ja viņam ir skaidra būtiskā tautas vērtība, tautas brīvības nepieciešamība, tad viņš ar to visu arī konsekventi dzīvos, lai arī te nepārvērstos par farizeju."

Nobeidzot šajā vietā citātus no pr. N. Trepšas kunga raksta, gribētos šo domu turpināt un rast secinājumu, ka būt latvietim arī nav ērti un viegli.

Kā tad nu iekļauties Amerikas dzīvē, — vai kā latvietis, jeb kā amerikānis? Jāsaka, ja būsi labs kristietis un latvietis, būsi arī labs amerikānis.

Pat dzīvojot vienatnē, nav jāpazaudē tautība. To saglabājuši daudzi vecās paaudzes ieceļotāji un ar saviem darbiem pierādījuši savas tautas mīlestību, kad tautai šī mīlestība bija vajadzīga. Tādēļ, jaunieti, nezaudē cerību, tevi neviens nevar ne pārtautot, ne pāraudzināt, ja tava ģimene būs tevi sagatavojusi tavas dzīves uzdevumam. Vai vecākā paaudze savu pienākumu pilda apzinīgi, tas ir cits jautājums.

Rudolfs Puriņš.

PREZIDENTS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

Chruščevs mek'ē viņa draudzību un uzbrūk komūnistu Ķīnai.

AMERIKĀŅI PĀRTRAUC MĒĢINĀJUMUS

Lai gan atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas sarunas ar Padomju Savienību atkal iestigušas, prezidents Kenedijs nolēmis uz laiku pārtraukt pazemes mēģinājumus Nevadas tuksnesī.

Labi informētas aprindas paskaidro ,ka tas darits diplomātisku apsvērumu dēļ. Pad. Savienībai, kā liekas atkal izdevies viens no tās kārtējiem gājieniem. Līdzšinējo sarunu laikā galvenais strīdus ābols bija jautājums par mēģinājumu pārraudzību. Tad, Vašingtonas sarunu sākumā, Padomju Savienības Chruščevs paziņoja, ka atļaus divas vai trīs inspekciju ierēdņu vizītes gadā. Amerikāņi šo skaitu gribētu četrkāršot. Bet Maskava savu ir panākusi. Ja tagad Rietumi turpina kavēties līgumā parakstīšanā, Padomju Savienība, visai pasaulei acīs skatīdamās, varēs ziņot, ka pat pēc piekāpšanās pārraudzības jautājumā Rietumi nav ieinteresēti atomieroču mēģinājumu pārtraukšanā. Ar to tad būtu skaidri pierādīts, kuŗa puse gatavojas karam un kuŗa mieram un sadarbībai.

Čikāgas Preses ballē Elmārs Upermanis un Dagmara Vallena kā Burbuļmāte asprātīgi graizīja sabiedriskās dzīves būšanas un nebūšanas. Foto V. Viksniņš

AICINĀJUMS DRAUDZĪGAM AICINĀJUMAM

Pasūtinot kopsummā par $20.00 šīs jaunākās un skaistākās grāmatas līdz 5. februārim katrs par brīvu saņem R. Blaumaņa KOPOTU RAKSTU izlasi — 5 skaistus sējumus, kopā 1530 lapp.

A. Vilnis dz. — RĀJIENS SIRDĪ	$ 3.20
J. Street rom. — RĪTDIENAS PLAUJA	5.20
E. Medņa rom. — ZVAIGZNEŠ STIGO	4.00
K. Lesiņa dz. — SMILGAS SAULRIETĀ	2.80
A. Chamisso — PETERA BRĪNUMAINAIS STĀSTS	5.20
Prof. P. Dāles — GARA PROBLĒMAS	3.60
V. Sīmaņa bērnu grām. — KAS TAS TĀDS	1.50
J. Zeibolta rom. — LIKTENIS	3.90
Turgeņeva rom. — DŪMI	3.85

Grāmatas dodam arī uz nomaksu.

LATVJU GRĀMATA, P. O. BOX 332, WAVERLY, IOWA, USA.

✝

IEVA PETEROPŠS

dzimusi 1894. gada 20. aprīlī,
mirusi 1963. gada 21. janvārī Guelph, Ont.

SV. JĀŅA EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES TORONTO PALĪDZĪBAS FONDS.

✝

Pēc ilgas un grūtas slimības 1963. gada 21. janvārī mūžīgā miegā aizmiga mūsu mīļā

IEVA PETEROPŠS, dzim Andersons

Dzimusi 1894. gada 20. aprīlī Koknesē, apglabāta 23. janvārī Jorkas kapos, Toronto.

Gan mīlestībā klusi
Par tevi as'ras birst;
Ko ar tev' zaudējusi,
To sirds vairs neaizmirst.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
VĪRS, MEITA, ZNOTS KANADĀ un MĀSA LATVIJĀ.

DIRIĢENTS JĀNIS ŪDRIS AIZSAULES CEĻĀ

Pēkšņi no mūsu nelielās trimdas mākslinieku saimes Filadelfijā šķīries uz mūžu iecienītais un spējīgais diriģents Jānis Ūdris. Agrā rīta stundā, otrdien 15. janvārī, steidzoties uz darbu, viņš saļima ar sirds trieku savā mājā, kuŗai bija ziedojis tik daudz spēka un mīlestības. Liktenis viņu izrāva no mūsu vidus paša dzīves un talanta briedumā. Par viņu sēro nelaimīgā dzīvesbiedre, 2 dēli — pusaudži, arī visi mūziķi un lielais, viņa mākslas cienītāju pulks.

Viņš absolvējis Latvijas konservātorijas prof. P. Jurjana dziedāšanas klasi ar brīvmākslinieka gradu. Ū. interesējās arī par paidagoģiju un kādu laiku studēja Latvijas Universitātes filoloģijas un filozofijas fakultātē. Arvien viņam tuva ir bijusi diriģēšanas māksla, un viņš vadījis vairākus koŗus. Bijis virsdiriģents Rīgas arodbiedrību rīkotās Dziesmu dienās un piedalījies Latviešu mūzikas veicināšanas biedrības organizēšanā. Vācijas trimdas laikos viņš vadīja Baireitas latviešu kori un bija virsdiriģents Franku novada latviešu Dziesmu dienās.

Amerikā trimdas gadus Ū. pavadīja Filadelfijā, un šīs pilsētas latvieši viņu bija dziļi iemīļojuši un novērtējuši viņa lielo sirsnību, vienkāršību un atklātību. Viņš bija arī pašaizliedzīgs sabiedrisks darbinieks un labs Sv. Jāņa draudzes un Filadelfijas latviešu jauktā koŗa diriģents. Bet vistuvāks Ūdrim bija viņa nodibinātais un vairāk kā 10. g. vadītais Filadelfijas latviešu vīru dubultkvartets, kuŗa viņš bija diriģents.

Savam dubultkvartetam Ū. ziedoja visu savu brīvo laiku un strādāja ar lielu sirdsdegsmi, aizraudams gan savus dziedātājus, gan klausītājus daudzos jo daudzos koncertos latviešu un arī amerikāņu sabiedrībās Filadelfijā, tās tuvākā un tālākā apkārtnē, Nujorkā, Vašingtonā, Detroitā, Sirakūzās, Klīvlendā un citur. Ar katru gadu viņš vairāk saliedēja savu dubultkvartetu vokālā un mūzikālā ziņā.

Nu ir apklususi viņa kokle, un viņa uzticīgie vīri satraukti jautā: „Kā atrast un kas būs mūsu nākamais vadītājs?"

Ū. nekad neatteicās kuplināt Filadelfijas organizācijas ar dziesmām, dot labu padomu vai citādi izpalīdzēt. Viņš rosīgi darbojās Filadelfijas latviešu koncertapvienībā un ar viņa gādību filadelfieši dabūja iepazities ar mūsu izcilākiem mākslinieķiem.

Tā kā aizgājējs ņujorkiešiem bija sevišķi tuvs no dubultkvarteta koncertiem, kā arī apmeklējot mūsu rīkotos koncertus, tad ziņa par viņa pēkšņo nāvi mūs smagi pārsteidza.

Visu savu mūžu Ū. kalpojis mūzikai; viņai piederēja viņa degošā sirds. Novērtējot aizgājēja mūzikālo, sabiedrisko un kultūrālo darbību, visi Filadelfijas un tuvās un tālās apkārtnes cienītāji un kollēgas bija ieradušies svinīgajā atvadu brīdī Filadelfijas skaistajā O. H'Bair sēru namā piektdien, 18. janvārī. Goda sardzē stāvēja satrauktie dubultkvarteta vīri. Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes mācītājs J. Siliņš uzsāka garīgo ceremoniju ar evaņģelija vārdiem un nobeidza ar pateicības runu un aizlūgumu par aizgājēju, piederīgiem, dubultkvartetu un visiem sērotājiem. Mācītājs Reinsons no Kvēkertaunas atvadu runā teica: „Pārtrūkusi dziesma, ko dziedāji, bet dziesma nesa mīlestību un uzticību. Mīlestība paliek, tā nekad nebeidzas."

Ar jaukām dziesmām no aizgājēja atvadījās viņa dubultkvartets, Filadelfijas koris diriģenta Rimbenieka vadībā un dziedātāja R. Dzilna - Zaprauska. Pie ērģelēm bija diriģents Baštiks un Elks - Elksnīte.

Ar sirsnīgām atvadu runām un ziediem atvadījās: A. Šturms no ALA's Kultūras biroja un Latvijas konservātorijas korporācijas „Ligusonis," kuŗas biedrs bija aizgājējs; J. Šmitchens no Filadelfijas Brīvo latvju biedrības; šo rindu rakstītāja no Nujorkas Skaņu mākslinieku kopas un Dr. Viksniņš visu Filadelfijas organizāciju vārdā, Mauriņš no Daugavas Vanagiem, O. Sprince no Kaŗa invalīdu apvienības, Bukskauntijas koŗa un draudzes pārstāvji, Ķirsons no Filadelfijas koncertu apvienības, Studentu biedrības „Līdums" un Ņudžersijas Latviešu biedrības pārstāvji. Lielo atvadītāju pulku noslēdza mācītājs J. Siliņš ar pateicības un atvadu sveicieniem no Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes, kuŗas loceklis un koŗa diriģents bija aizgājējs. Atvadu sveicienus sūtīja Toronto dubultkvartets Kalvis un diriģents J. Dzeguze.

Lai salda dusa dārgajam aizgājējam Filadelfijas Montrozas kapu latviešu draudzes nodaļijumā, kur viņu guldīja 19. janvārī.

Alise Dzirkale-Cenne.

Skautu vadītāji vēlas vecāku lielāku atbalstu

Kalamazū skautu un gaidu vecāku un vadītāju gadskārtējā sapulcē ārpus darba kārtības paziņoja arī, ka aizvadītā lielā nometne Latvija devusi saimnieciskus atlikumus.

Kā jau iepriekš ziņots, lielās ASV skautu un gaidu jendu nometnes „Latvija," kas darbojās Kalamazū apkārtnē, saimniecības rīkotāji un darbu veicēji bija Kalamazū skautu un gaidu vecāku padome. Katram nometnes dalībniekam bija jāiemaksā nometnes dalības nauda, kuŗas kopsumma ar organizāciju un atsevišķu personu ziedojumiem bijusi $5121,50. Taupīgi saimniekojot, izdoti tikai $4576,21, līdz ar to skaidrs atlikums $545,29. Vecāku gadskārtējā sapulcē, 13. janvārī padomes kasieris J. Zuika ziņoja, ka atlikums ļāvis rīkotājiem piešķirt $282,00 skautu jendai, $100,00 gaidu jendai un vairākiem vadītājiem ceļa izdevumu atlīdzību.

Pieskaroties Zemgales skautu novada kopīgajām lietām. vad. A. Artmanis ziņoja, ka 10. novada nometne šinī gadā notiks 23.-25. aug. pie Grand Rapidiem; šīs nometnes saimnieciskie rīkotāji būs Grand Rapidu vienību vecāku padome.

Noklausījušies kārtējos pārskatus un ziņojumus, sapulce izsacija padomes darbiniekiem A. Grāmatiņam un V. Vitantam pateicību par veikto darbu, jo nākošajā gadā viņi vairs nevēlas palikt padomē. Pārrunās par skautu un gaidu vienību darbību daļa vadītāju bija ieskatos, ka vecāki par maz atbalsta vienību un vadītāju darbu.

Daži turpretī domāja, ka stāvoklis pat uzlabojies un bij. vecāku pad. pr-dis A. Grāmatiņš izteicās: „Nebūsim pesimisti, darīsim ko varēsim, arī turpmāk."

Pārvēlot vecāku padomi, tani ievēlēja: J. Zuiku, J. Vasari, J. Ziemeli, A. Šmitu, R. Vizuli ,A. Bašķeri un J. Andersonu. Kalamazū latviešu ev.-lut. draudze ziņoja, ka tā ka skauti un gaidas darbojas draudzes patronātā, draudzes padome sūta skautu padomē vēl R. Cāzeri un K. Zemitānu.

Dāmu komitejā ievēlēja: A. Ķeņģi, M. Paudrupi, I. Osi, V. Aistari, E. Rolli, A. Ziemeli, M. Vizuli, A. Baltmani un F. Zemitāni. Sapulci vadīja J. Vasaris, protokolēja V. Vitants.

V. Bokis.

High Park rajonā
IZĪRĒJAMS DZĪVOKLIS ar virtuvi.
Zvanīt RO 6-4651, Toronto.

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

Pieprasiet bezmaksas paraugnumurus — Tel. EM 8-0792, Toronto.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā. Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto

3. februārī, plkst. 2 p.p. Trisvienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Jauniešu grupa.

10. februārī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība vecākai konfirmandu grupai.

17. februārī, plkst. 2 p.p. Trisvienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Jauniešu grupa.

24. februārī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība vecākai konfirmandu grupai.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PI. 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave. South.

Latviešu ev. lut. Kristus draudzē, 18, Victoria Ave South.

Svētdien, 3. februārī, plkst. 10,30 dievkalpojums bērniem ar sekojošu Svētdienas skolu; plkst. 11 pr. p. dievkalpojums pieaugušiem. Plkst. 10,30 Bībeles klases stunda baznīcā.

Māc. J. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trisvienības lut. baznīcā. Oxford un Colborne St.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

17. februārī pl. 3,30 p.p. dievkalpojums, māc. J. Praulinš.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

3. februārī plkst. 2 p. p. dievkalpojums; māc. J. Praulinš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Volfkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

Māc Viesturs Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Nujorkas Latviešu biedrības 70 gadu jubilējā priekšnieks A. Homičs pasniedz Lorbergas stipendiju Mārim Sermoliņam. Foto Br. Rozītis.